

วิทยานิพนธ์

รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชน
ที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

Leisure Participation Patterns and Satisfaction of Youth
to Leisure Service of Dusit Zoo

นายอภิชาติ โชติปัญญา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๐

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (นันทนาการ)

ปริญา

นันทนาการ

สาขา

พลศึกษา

ภาควิชา

เรื่อง รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

Leisure Participation Patterns and Satisfaction of Youth to Leisure Service
of Dusit Zoo

นามผู้วิจัย นายอภิชาติ โชติปัญญา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิสูตร กองจินดา, ค.ม.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อติลา นิติธรรม, ค.ม.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิมล ตั้งสังพงษ์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ นุ้ยสินธุ์, ศศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อากงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 28 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการ
การใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

Leisure Participation Patterns and Satisfaction of Youth to Leisure Service of Dusit Zoo

โดย

นายอภิชาติ โชติปัญญา

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (นันทนาการ)
พ.ศ. 2550

อภิชาติ โชติปัญญา 2550: รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของ
เยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต (นันทนาการ) สาขาวิชานันทนาการ ภาควิชาพลศึกษา ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์สุตร กองจินดา, ค.ม. 111 หน้า

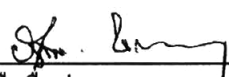
วัตถุประสงค์ในการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ เพื่อศึกษารูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง
ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้กับ
รูปแบบการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต และความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการ
การใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิต ระหว่าง
เดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม พ.ศ. 2550 จำนวน 422 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำแบบสอบถามไปให้
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนันทนาการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 6 ท่าน ได้ค่าดัชนีความ
สอดคล้องอยู่ในช่วง 0.7 – 1.0 และค่าความเชื่อมั่นจากเยาวชน จำนวน 35 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟาของความเชื่อมั่น โดยวิธีของ Cronbach เท่ากับ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า:- 1) รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนส่วนใหญ่ ไปชมสวนสัตว์
กับเพื่อน (35.3 %) เพื่อเที่ยวและพักผ่อน (59 %) ด้วยการเดินชมสัตว์ต่างๆ (51.7 %) เข้าชมนิทรรศการ
และการแสดงของสัตว์บก (33.4 %) ชมดอกไม้และธรรมชาติ (54.7 %) ชมสวนที่เกาเขนก (29.6 %)
ชมสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้น (34.4 %) 2) เยาวชนส่วนใหญ่พึงพอใจ
ระดับมากในกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (74.2 %) และความเหมาะสมของเวลาที่เปิดให้บริการ (73.7 %)
และพึงพอใจน้อยที่สุดในการให้บริการของเจ้าหน้าที่สวนสัตว์ (4.5 %) และที่จอดรถ (3.1 %) และ
3) เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อทุกรูปแบบของการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ อาชีพมีความสัมพันธ์
กับวัตถุประสงค์ในการชมสวนสัตว์ และรายได้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้นของ
เยาวชนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

28/5/2550

Apichat Chotbuncha 2007: Leisure Participation Patterns and Satisfaction of Youth to Leisure Service of Dusit Zoo. Master of Science (Recreation), Major Field: Recreation, Department of Physical Education. Thesis Advisor: Associate Professor Visoot Kongjinda, M.Ed. 111 pages.

The purposes of this survey research were to study leisure participation patterns, the relationship among gender, age, marital status, educational level, occupational and income and leisure participation patterns of youth, and satisfaction of youth to leisure service of Dusit Zoo. Subjects were 422 youths (18 – 25 years old) who attended to Dusit Zoo during February – March 2007. They were selected by purposive sampling.

A self – administered questionnaire was the research instrument. The questionnaire was approved by 6 leisure experts to find the content validity. The index of congruence was 0.7 – 1.0. Meanwhile the reliability of the questionnaire was tried – out by 35 youths. The alpha coefficient reliability (Cronbach) was 0.84. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean and Chi – square.

Findings were found that. :- 1) the majority of youths mostly leisure participation in Dusit Zoo with their friends (35.3 %) in order to travel and relaxation (59 %), attending exhibition and land – animal (33.4 %), visiting flowers and nature (54.7 %) and Bird Island (29.6 %), and participating the challenge and exciting game in Amphi – Rock ; 2) most youths highly satisfied leisure services of Dusit Zoo in the activity of natural study (74.2 %) and the appropriate of time to open for visitors (73.7 %), the least satisfied were the officer service (4.5 %) and parking car area (3.1 %) ; and 3) there were no relationships among gender and all patterns of leisure participation. However, there were significant differences between occupation and the objective of visit Dusit Zoo, as well as income was significant difference to the challeng and exciting activity at .05 level.

Apichat Chotbuncha
Student's signature

Visoot Kongjinda
Thesis Advisor's signature

28 / 5 / 2550

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณาจารย์ในคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วิสูตร กองจินดา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ อลิสา นิตธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สุวิมล ตั้งสัจพจน์ กรรมการสาขาวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ดรชนี เอ็มพันธุ์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำด้าน วิชาการที่มีคุณค่า ตลอดจนข้อเสนอแนะ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งนักวิชาการที่ผู้วิจัยได้ ศึกษาอ้างอิงเอกสารงานของท่าน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ และขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาพลศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ความเข้าใจในการศึกษา ซึ่ง สามารถนำความรู้มาเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ กรุณา และขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์ อาจารย์นพดล จิรบุญดิลก อาจารย์วิชาญ มะวิญชร อาจารย์ดร.ชานนท์ จันทรา และอาจารย์ดร.วสันต์ ทองไทย ที่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ ใช้ในการเก็บข้อมูล อีกทั้งให้ความรู้และคำแนะนำในการทำเครื่องมืออีกด้วย

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของสวนสัตว์ดุสิต ที่ได้ให้ความร่วมมือในการ อนุเคราะห์สถานที่ และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสามารถทำให้ วิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดและชีวิตที่ดี รวมทั้งกำลังใจ กำลัง ทรัพย์ ขอบขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่คอยอยู่เคียงข้างและคอยให้ความช่วยเหลือ ทั้งให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจให้กันมาโดยตลอด จนกระทั่งเป็นแรงผลักดันให้สามารถทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่า ประโยชน์ และความดีทั้งหลาย ที่ได้เกิดจาก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อภิชาติ โชติปัญญา

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่จะได้รับ	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์	5
การตรวจเอกสาร	6
การเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง	6
ความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง	14
การบริการการใช้เวลาว่าง	22
สวนสัตว์คูสิต	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
คำถามในการวิจัย	36
กรอบแนวคิดในการวิจัย	36
อุปกรณ์และวิธีการ	37
ประชากร	37
กลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ	38
การสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	41
สถานที่และระยะเวลาในการทำวิจัย	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	43
ผลการวิจัย	43
ข้อวิจารณ์	78
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย	83
ข้อเสนอแนะ	86
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	89
ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย	97
ภาคผนวก ข ตารางแสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)	103
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญ	106
ภาคผนวก ง หนังสือราชการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	108
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางสำเ็จรูปสำหรับการเลือกจำนวนตัวอย่างในกรณีทีทราบจำนวนประชากร	37
2 จำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม	44
3 จำนวน ร้อยละ ของรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาวางในสวนสัตว์ดุสิต	47
4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับรูปแบบการเข้าร่วม	51
5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับรูปแบบการเข้าร่วม	55
6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับรูปแบบการเข้าร่วม	59
7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับรูปแบบการเข้าร่วม	63
8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับรูปแบบการเข้าร่วม	67
9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนกับรูปแบบการเข้าร่วม	71
10 ตารางแสดงค่าทางสถิติของความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้กับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาวาง ของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต	75
11 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความพึงพอใจต่อ การให้บริการการใช้เวลาวางของสวนสัตว์ดุสิต	76
 ตารางผนวกที่	
1 แสดงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน	104

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดการวิจัย

36

รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

Leisure Participation Patterns and Satisfaction of Youth to Leisure Service of Dusit Zoo

คำนำ

ในภาวะที่สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลง มีผลโดยตรงต่อวิถีชีวิตของมนุษย์จากปัจจุบันถึงอนาคต ในอดีตสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมแห่งความสงบและสมถะ เมื่อสังคมพัฒนาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการเร่งผลิตสนับสนุนการบริโภค เกิดการแก่งแย่งช่วงชิง การอพยพเข้าสู่เมืองที่มีงานทำ เพื่อแสวงหาสภาพใหม่ของสังคม การสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม การพัฒนาทางเทคโนโลยีทางด้านข้อมูล ข่าวสารและการสื่อสาร ทำให้คนลุ่มหลงมากกว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง (พระธรรมปิฎก, 2536: 5)

การมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของสังคมและคนในสังคม การดำเนินชีวิตให้อยู่ดีมีสุข นอกจากการทำงานที่ดีแล้ว ต้องมีการใช้ชีวิตที่ถูกต้องด้วย โครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรม จะมีผลต่อการใช้เวลาในการทำงานและการใช้เวลาว่างของคนที่มีชีวิตที่มีคุณภาพที่นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง คนที่มีการดำเนินชีวิตที่สามารถอยู่ในสังคมได้ถูกต้องเหมาะสม เป็นที่พอใจทั้งกายและจิต มีความอิสระ ความมั่นคงในสังคม และมีสุขภาพที่ดี (Wrisberg, 1996: 393 – 394) ซึ่งการดำเนินชีวิตสู่ความเป็นผู้มีสุขภาพนั้น มีได้หลายทาง การใช้เวลาว่างเป็นทางหนึ่งของการสร้างเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะการใช้เวลาว่าง (leisure) เป็นกิจกรรมที่เลือกสรรอย่างอิสระ และนำมาซึ่งคุณภาพของความพึงพอใจ (Kelly, 1982: 7) ซึ่งโดยนัยแห่งการใช้เวลาว่าง เป็นความอิสระ เป็นอิสระที่ดั่งใจซึ่งพระธรรมปิฎกได้แสดงให้เห็นว่าความอิสระของมนุษย์ที่ปราศจากการครอบงำจากเพื่อนและสังคม คือการใช้พุทธวิธี การแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาตนที่ยั่งยืน (พระธรรมปิฎก, 2536: 32 – 33)

การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ปลอดจากความผูกพันในการทำงาน ครอบครัว และสังคม ไปสู่การกระทำของแต่ละบุคคล เพื่อการผ่อนคลาย การพักผ่อนหย่อนใจ

หรือการเพิ่มพูนความรู้ การเข้าร่วมกับสังคม การออกกำลังกายอย่างอิสระตามความคิดสร้างสรรค์
 แห่ตน ซึ่งการใช้เวลาว่างนี้ เป็นกิจกรรมที่มีจุดประสงค์และสร้างเสริมให้เกิดขึ้นในตัวของตัวเอง
 (Kelly and Godbey, 1992: 15) การใช้เวลาว่าง ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อสถานภาพสิทธิมนุษยชน
 และความต้องการของมนุษย์ ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้ในกฎบัตรของสหประชาชาติ
 ในข้อที่ 24 และข้อที่ 27 Cushman et al. (1996: 1) ไว้ดังนี้

ข้อ 24 มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง รวมทั้งต้องมีการจำกัด
 ชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน รวมทั้งยังต้องมีการจ่ายค่าจ้างในช่วงระยะเวลาที่ลาหยุดพักร้อนด้วย

ข้อ 27 มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการเข้าร่วมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของชุมชน
 สนุกสนานกับงานศิลปะแลกเปลี่ยนสิ่งที่เป็วิทยาศาสตร์ และผลประโยชน์ที่ได้รับ

สุวิมล (2540: 14) ได้กล่าวถึง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นกิจกรรมผ่อนคลาย
 สร้างเสริมความรู้ แต่คนในปัจจุบันไม่ให้ความสนใจ ด้วยปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่ง
 อำนวยความสะดวก ผลที่ตามมา คือการหมกมุ่นกับตุ้เกม คาราโอเกะ หรือการพนัน

นอกจากนี้ ในปี 1987 Perez de Cuellar เลขาธิการสหประชาชาติได้ประกาศว่า
 ความต้องการพื้นฐานเบื้องต้นแรกของมนุษย์คือ การใช้เวลาว่าง และสามารถช่วยให้เกิดความ
 แข็งแรงทางจิตและความสดชื่น (สุวิมล, 2540: 15)

สำหรับเยาวชน การใช้เวลาว่างส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของกิจวัตรประจำวันในการดำรงชีวิต
 และการสำรวจเพื่อทำความเข้าใจตนเองกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยเริ่มจากการใช้ประสาท
 สัมผัสด้านต่าง ๆ การลองผิดลองถูก การเลียนแบบ การแก้ปัญหา อันนำไปสู่การสร้างความคิด
 รวบรวมที่สำคัญ เด็กต้องเคลื่อนไหวอยู่เสมอเพื่อให้ระบบการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ แข็งแรง
 ยิ่งขึ้น และเด็กต้องการการเรียนรู้ เกิดการควบคุมอารมณ์ตนเองให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดความพึง
 พอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ เขียวพา (2542: 16) กล่าวว่า ีว่า การเข้าร่วมการใช้เวลาว่างสำหรับเยาวชน
 ควรคำนึงถึงธรรมชาติ และความต้องการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ควรมุ่งให้เด็กได้พัฒนา
 ความสามารถ และเป็นการเตรียมความพร้อม หรือปูพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ เมื่อถึงวัย
 พร้อมที่จะเรียน การจัดกิจกรรมนันทนาการควรมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ และให้เด็กได้มีโอกาส
 พัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น การสำรวจ การค้นคว้า การทดลอง การสังเกต การตัดสินใจแก้ปัญหา

และการคิดอย่างมีเหตุผล รวมทั้งได้ใช้ความสามารถของตนในการปฏิบัติ หรือกระทำการต่าง ๆ ที่ตนพึงพอใจ และสนใจอย่างเต็มที่

การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จะช่วยผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ ทำให้มีสุขภาพดี ในสังคมอุตสาหกรรม สังคมที่มีภาวะความเครียดโดยเฉพาะคนในเมือง ซึ่งมีข้อจำกัดของการใช้เวลาว่าง คนกรุงเทพฯ มักไม่ค่อยจะรู้จักการใช้เวลาว่าง และการใช้เวลามักไม่มี คนในกรุงเทพฯ ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในรถ หมกมุ่นกับกิจกรรมชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ ทำให้โอกาสของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งหมายถึงการใช้เวลาเพื่อการผ่อนคลายจากภาระทั้งปวง การได้ทำกิจกรรมที่มีความหมาย การได้มีอิสระมีประสบการณ์ที่อิสระและสร้างความพึงพอใจภายในลดลง ปัญหาการใช้เวลาว่างของคนในชุมชนเมืองมักจะอยู่ที่การใช้เวลาหมดไปกับการเดินทางหรือภารกิจในเมือง (Kelly, 1982: 19 – 22)

กิจกรรมการใช้เวลาว่างมีหลายลักษณะ ทั้งที่เป็นการพักผ่อนด้วยตนเองคนเดียว เช่น ทำงานอดิเรก วาดรูป ทำสวน จนถึงการทำกิจกรรมอย่างเป็นรูปแบบ เช่น การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา เป็นต้น กิจกรรมการใช้เวลาว่างแต่ละอย่างเป็นกิจกรรมที่ได้ทั้งความสนุก ผ่อนคลาย และสร้างความแข็งแรงให้กับร่างกาย แต่คนส่วนใหญ่กลับไม่ค่อยด้วยเห็นว่าไม่มีเวลา แต่กลับไปหาทางออกที่เป็นอันตราย เช่น ยาเสพติด ซึ่งแนวโน้มของสังคมปัจจุบัน มีส่วนผลักดันอย่างยิ่งทำให้เกิดปัญหา ความเชื่อต่อค่านิยมทางวัตถุของสังคม เป็นทฤษฎีอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งการแก้ปัญหาความโลภ ความโกรธ ความเห็นแก่ตัว ความเครียดที่เกิดผลภัยต่อชีวิตและสังคม ทำให้หาทางออกด้วยการติดสิ่งเสพติด เกิดความเครียดเป็นโรคจิต (พระธรรมปิฎก, 2536: 12)

สวนสัตว์ดุสิตเป็นแหล่งนันทนาการสาธารณะที่สำคัญแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดให้มีการให้บริการในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านกิจกรรมทางนันทนาการ ด้านการอนุรักษ์สัตว์ และการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นต้น และเนื่องจากสวนสัตว์ดุสิตตั้งอยู่ในเขตพระนครซึ่งเป็นเขตเมืองชั้นใน และมีการคมนาคมสะดวกสบาย จึงทำให้มีผู้ปกครองพาเยาวชนมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการทราบถึงการให้บริการของสวนสัตว์ดุสิตจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วม และใช้ประโยชน์จากพื้นที่นี้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการเก็บรักษาพื้นที่บริเวณนี้ให้คงสภาพของแหล่งนันทนาการสาธารณะได้ต่อไปในอนาคต (Sinden and Worrell, 1979: 835 – 842)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง และความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการปรับปรุงนโยบาย การวางแผนการดำเนินงาน และพัฒนาการให้บริการในด้านต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสวนสัตว์ดุสิตอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป จึงควรที่จะมีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจเพื่อให้เยาวชนที่เข้าร่วมชมสวนสัตว์ดุสิต ได้รับประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น ต่อการให้บริการที่เหมาะสม การสร้างแรงจูงใจ ให้ตรงตามความต้องการของเยาวชนหรือผู้เข้าร่วม และสามารถเข้าเยี่ยมชมได้อย่างใกล้ชิดนั้น นอกจากนี้จะทำให้เยาวชนใช้เวลาว่างที่มีประโยชน์แล้ว ยังทำให้เกิดความรู้ และฝึกให้เยาวชนเหล่านั้นมีความรัก ความเมตตา กรุณาต่อสัตว์และผู้อื่นได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือนกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เพื่อได้ทราบถึงรูปแบบการใช้เวลาว่างของเยาวชนที่ใช้เวลาว่างในสวนสัตว์ดุสิต
2. เพื่อได้ทราบถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิต
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงรูปแบบของการให้บริการการใช้เวลาว่างของเยาวชนมากที่สุดที่เข้าชมในสวนสัตว์ดุสิต

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิต อายุระหว่าง 18–25 ปี ในช่วงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 จนถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2550 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

นิยามศัพท์

การเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง หมายถึง การเข้าร่วมที่เป็นอิสระไม่ผูกมัดกับกิจกรรมใด ๆ สามารถทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ ทุกอย่างที่จะทำในเวลานั้นเป็นไปอย่างเต็มใจและสมัครใจ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ชอบ หรือพอใจที่มีองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ และเขาได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของเขาได้ ทำให้รู้สึกกรีก ชอบ ยินดี เต็มใจ หรือมีเจตคติที่ดีของบุคคลที่เขาได้รับจากการกระทำนั้น ๆ

เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปจนถึง 25 ปี ที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิต

สวนสัตว์ดุสิต หมายถึง สวนสัตว์ ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 71 ถนนพระราม 5 แขวงจตุรดาเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การให้บริการการใช้เวลาว่าง หมายถึง การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบต่าง ๆ ภายในสวนสัตว์ดุสิต เสมือนเป็นของผู้ใช้บริการ สามารถสัมผัสแล้วรู้สึกได้เมื่อมาใช้บริการ และสามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง
2. ความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง
3. การบริการการใช้เวลาว่าง
4. สวนสัตว์ดุสิต
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง

ความหมายของการใช้เวลาว่าง

Nash (1953: 20) ได้กล่าวถึง การใช้เวลาว่างว่า เวลาว่าง คือ เวลาที่เป็นอิสระจากกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ทั้งหมด เช่น ว่างจากงานประจำ เวลาหลับนอน และเวลาที่ประกอบกิจวัตรประจำวัน ส่วนนันทนาการ หมายถึง การใช้เวลาว่างเพื่อประโยชน์คุณค่าในทางดีงามจากการเข้าร่วมในกิจกรรม เด็กจะเรียกกิจกรรมนั้นว่า การเล่น ส่วนคนหนุ่มสาวจะเรียกว่า นันทนาการ

Dumazedier (1967: 16 – 17) ได้กล่าวว่า เวลาว่าง คือ กิจกรรมที่ต่างจากข้อบังคับของการทำงานและได้ให้คำจำกัดความของการใช้เวลาว่างว่า การใช้เวลาว่าง คือ กิจกรรมที่นอกเหนือจากภาระหน้าที่ของการทำงาน ครอบครัวย และสังคม ที่แต่ละบุคคลมุ่งหวังเพื่อการพักผ่อน (Relaxation) ความเพลิดเพลิน (Diversion) หรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Broadening)

Webster (อ้างใน Stanley and Miller, 1972: 113 – 114) ได้ให้ความหมายของการใช้เวลาว่างไว้ว่า เป็นการใช้เวลาว่างที่เป็นอิสระหลังจากการทำงานประจำ หรือธุรกิจ ซึ่งบุคคลจะใช้เวลาว่างนั้นประกอบกิจกรรมตามความพอใจของตน

Godbey and Parker (1973: 180 – 181) ได้กล่าวว่า การใช้เวลาว่าง หมายถึง เวลาที่บุคคลใช้เวลาเพื่อตนเองเต็มที่ หลังจากเสร็จจากการทำงานประจำและทำกิจกรรมที่ผูกมัดต่าง ๆ

Plato (อ้างใน Ball and Ciprino, 1978: 68 – 69) ได้ให้ความหมายของเวลาว่างไว้ 3 ประการ คือ

1. เวลาว่างเป็นเวลาที่เหลืออยู่ (Spare time)
2. เวลาว่างเป็นเวลาที่อิสระจากกิจกรรมอื่น ๆ
3. เวลาว่างเป็นเวลาที่เป็นตัวของตัวเอง หรือความเป็นอิสระจากสภาพของจิตใจที่จดจ่ออยู่กับการงานเพื่อสิ่งต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป การใช้เวลาว่าง คือ กิจกรรมที่เป็นอิสระ ทุกอย่างที่จะทำในเวลานั้นเป็นไปอย่างเต็มใจและสมัครใจ และเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากภาระหน้าที่ของการทำงาน ก่อให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ ผ่อนคลายจากความตึงเครียด และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

ทฤษฎีการใช้เวลาว่าง

Kelly (อ้างใน Russell, 1996: 84 – 85) กล่าวถึงการใช้เวลาว่างว่า เป็นกิจกรรมที่สามารถเลือกได้อย่างอิสระและนำมาซึ่งความพึงพอใจ และได้พัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง ซึ่งมีด้วยกัน 4 ทฤษฎี คือ

1. การใช้เวลาว่างแบบไม่มีเงื่อนไข (Unconditional Leisure) คือ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ถูกละเลือกเป็นกิจกรรมที่กระทำในยามว่าง ที่มาจากความพึงพอใจภายใน เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์
2. การใช้เวลาว่างแบบการทดแทน (Recuperative Leisure) คือ กิจกรรมที่เสริมการสูญเสียอะไรบางอย่าง เช่น เมื่อเลิกงานแล้วกลับมาถึงบ้าน รู้สึกอยากผ่อนคลาย จึงนั่งเปิดเพลงฟัง
3. การใช้เวลาว่างแบบความสัมพันธ์ (Relational Leisure) คือ กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การไปดูภาพยนตร์ และเที่ยวสวนสัตว์กับเพื่อน ๆ
4. การใช้เวลาว่างแบบกำหนดบทบาท (Role – Determined Leisure) คือ กิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจให้กับบุคคลอื่น เช่น การจัดงานเลี้ยงให้กับพนักงาน

นอกจากนี้ Kelly (1996: 415 – 432) ได้เสนอทฤษฎีการใช้เวลาว่าง “เชิงตรรกวิทยา” ไว้ 8 ทฤษฎี คือ

1. ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นทันทีทันใด (Immediate Experience) คือ การกระทำที่มากกว่าการปฏิบัติ ซึ่งเป็นความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจอย่างสม่ำเสมอ เกิดการซึมซาบ กลายเป็นกระบวนการการเก็บสะสม และการตีความในข้อมูลข่าวสาร ก็คือ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการมีสัมพันธภาพกับสภาพแวดล้อม
2. การกระทำที่ยั่งยืน (Existential Action) คือ วิธีการที่แบ่งการใช้เวลาว่าง ซึ่งมีองค์ประกอบที่เข้าด้วยกันของความมีอิสระ คือ ความเป็นไปได้ของการกระทำ และการตัดสินใจเป็นการกระทำทางจิตใจที่ทำให้การกระทำนั้นเกิดขึ้น

3. ทฤษฎีการพัฒนาคตนเอง (Developmental Theory) คือ กิจกรรมการใช้เวลาว่างที่เป็นความรู้สึที่เพิ่มขึ้นของการพัฒนา ไม่เพียงแต่ทางกายแต่รวมถึงทางสังคมหรือตัวบุคคล ซึ่งอาจจะได้รับจากความสามารถที่เกี่ยวกับการเลือกความเสี่ยง การพัฒนาความสนใจหรือการได้รับทักษะใหม่ ๆ

4. ทฤษฎีความมีเอกลักษณ์ทางสังคม (Social Identity Theory) คือ แนวคิดเกี่ยวกับการมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยจะมุ่งเน้นที่ตนเองเป็นสำคัญ เพราะบุคคลหนึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น การที่บุคคลได้ทำกิจกรรมในยามว่างก็เหมือนกับอยู่ในครอบครัว โรงเรียน และที่ทำงาน

5. ทฤษฎีการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) คือ สิ่งที่พัฒนาขึ้นมาจากระบวนการของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันในสังคม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันในสังคมอาจเป็นการใช้เวลาว่างเช่นเดียวกัน เมื่อจุดสำคัญของประสบการณ์ คือ กระบวนการของการติดต่อสื่อสารและการร่วมมือกัน

6. ทฤษฎีเกี่ยวกับสถาบัน (Institution Theory) คือ การใช้เวลาว่างถือเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรม มีการเรียนรู้จากผู้อื่นและยังเป็นสังคมที่มีรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งการใช้เวลาว่างเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันในระบบของสังคม

7. ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory) คือ ความขัดแย้งจากตัวแบบทางสังคมที่แตกต่างกันออกไป การใช้เวลาว่างเป็นความหมายหนึ่งของการควบคุมทางสังคม เมื่อการใช้เวลาว่างถูกแบ่งเป็นความสามารถในการซื้อขายของในตลาด เพื่อแลกผลกำไรเบื้องต้นในทางเศรษฐกิจ และการร่วมมือทางการเมือง

8. ทฤษฎีความเป็นมนุษย์ (Humanist Theory) คือ การใช้เวลาว่างเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ เป็นการค้นหาและการสร้างซึ่งเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาคตนเอง การสร้างกิจกรรมโดยตรง นำไปสู่ความเป็นจริงของศักยภาพของผู้สร้าง

แนวคิดการใช้เวลาว่าง

Bammel and Bammel (-1996: 198 – 200) ได้กล่าวถึง แนวคิดการใช้เวลาว่าง ไว้ดังนี้

1. การใช้เวลาว่างเป็นเวลาที่คงเหลืออยู่ (Leisure Is a Residual) คือ หลังจากทำสิ่งที่จำเป็นเสร็จแล้วยังมีเวลาเหลืออยู่ เวลาว่างเป็นเวลาที่อิสระ นันทนาการ หรือเวลาเล่น เราปฏิบัติกิจกรรมยามว่าง ในช่วงเวลาที่เป็นเวลาที่ว่างจริง ๆ

2. การใช้เวลาว่างเป็นภาวะของการดำรงอยู่ (Leisure Is a State of Being) คือ การใช้เวลาว่างเป็นภาวะของการดำรงอยู่ ทักษะจิต สภาวะจิตใจ ซึ่งในช่วงเวลานั้นเราอาจจะไม่ทำอะไร หรือทำกิจกรรมเพียงเล็กน้อยในช่วงว่าง การใช้เวลาว่างสำหรับคนหนึ่งอาจจะไม่ใช่สำหรับอีกคนหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติ เช่น บุคคลหนึ่งอาจคิดว่าการล้างรถของเขาเป็นกิจกรรม ขณะที่คนหนึ่งคิดว่านั้น คือ การทำงาน

3. การใช้เวลาว่างเป็นเสมือนเวลาว่าง (Leisure Is a Leisure Does) คือ การใช้เวลาว่างเป็นสิ่งสร้างอุปนิสัย และทำให้คน เป็นคนอย่างที่เขาจะเป็น ไม่มีมาตรการ หรือลักษณะสำหรับกิจกรรมพิเศษที่เป็นการใช้เวลาว่าง หรือไม่ใช่เวลาว่าง การทำงานทำให้คนเป็นคนทำงาน การใช้เวลาว่างเป็นตัวกำหนดอุปนิสัยทั้งหมด

Kelly (1996: 18 – 23) ได้เสนอแนวคิดการใช้เวลาว่างไว้ดังนี้

1. การใช้เวลาว่างเป็นเวลา (Leisure as Time)
2. การใช้เวลาว่างเป็นกิจกรรม (Leisure as Activity)
3. การใช้เวลาว่างเป็นประสบการณ์ (Leisure as Experience)
4. การใช้เวลาว่างเป็นการกระทำ (Leisure as Action)

Fackre (1972 อ้างใน วาสนา, 2533: 15) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การใช้เวลาว่างเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการทางร่างกาย อีกส่วนหนึ่งเป็นการใช้เวลาว่างอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และเป็นอิสระ เพราะมีเวลาว่าง 3 ส่วน คือ การพักผ่อน การบันเทิง และการพัฒนาตนเอง หรือการใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์

Russell (1996: 32 – 35) ได้กล่าวถึง แนวคิดการใช้เวลาว่าง ไว้ดังนี้

1. การใช้เวลาว่างเป็นเวลาที่อิสระ (Leisure as Free Time) ซึ่งหมายความว่า การใช้เวลาว่าง เป็นเวลาที่นอกเหนือจากเวลาที่ต้องทำงาน เช่น ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และวันหยุดต่าง ๆ
2. การใช้เวลาว่างเป็นกิจกรรมนันทนาการ (Leisure as Recreation Activity) ซึ่งหมายความว่า การใช้เวลาว่าง เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่การทำงานซึ่งโดยทั่วไปเราเรียกว่า กิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ การเล่นกีฬา กิจกรรมทางด้านศิลปะ การเดินรำ การท่องเที่ยว เป็นต้น
3. การใช้เวลาว่างเป็นทัศนคติ (Leisure as an Attitude) เป็นภาวะทางจิตใจ ซึ่งต่างกว่าการใช้เวลาว่างที่เป็นอิสระ หรือการใช้เวลาว่างที่เป็นกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมมากกว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เวลาว่าง

การสำรวจการใช้เวลาว่างนี้ได้รับความสนใจจากนานาชาติประเทศถึงระดับมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศ (Multinational Cooperation) โดยใช้การศึกษาแบบอิงเวลา ที่มีชื่อว่า The Multinational Cooperative Time Budget Research Project ซึ่งมีประเทศเข้าร่วมการศึกษาจาก 13 ประเทศ ในปี ค.ศ. 1972 จนกระทั่งมี 30 ประเทศเข้าร่วมในขณะนี้ (Cushman et al., 1996: 5 – 7)

ปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย อุปสรรคที่ขัดขวางการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างมีอยู่ 2 ประการ คือ (Wade and Micheal, 1985: 142)

1. อุปสรรคทางด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย อุปสรรคภายในตัวบุคคล อุปสรรคในการประกอบกิจกรรมของแต่ละคน ความบกพร่องทางสติปัญญา รวมทั้งอุปสรรคทางสังคมและจิตวิทยา

2. อุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจ – สังคม ประกอบด้วย งานอาชีพ สิ่งแวดล้อม สภาพของครอบครัว และปัญหาเศรษฐกิจ

Chubb and Chubb (1981: 417) ได้ประมวลปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างเป็น 2 ปัจจัย คือ

ปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย

1. ฐานะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ อาชีพ
2. ลักษณะของประชากร ได้แก่ การกระจาย การเจริญเติบโต และการย้ายถิ่นฐาน
3. ภาวะทางสังคม ประกอบด้วย สภาพทางสังคม ได้แก่ โครงสร้างลักษณะทางสังคม ประเพณีวัฒนธรรม เจตคติของสังคม ปัญหาอาชญากรรม และความไม่สงบของสังคม
4. แหล่งทรัพยากร และสิ่งเอื้ออำนวยต่อการใช้เวลาว่าง

ปัจจัยภายใน ที่มีต่อการเข้าร่วมในการใช้เวลาว่าง เป็นความจำเพาะของบุคคลที่จะให้ความสนใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างของบุคคล ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ คือ บุคลิกภาพ การรับรู้ เจตคติ ความรู้และทักษะ เพศ อายุ วัฒนธรรมประเพณี ความชอบไม่ชอบ วิธีการดำเนินชีวิต รวมถึงความใส่ใจต่อการใช้เวลาว่าง

จากการศึกษาของ Crowford et al. (1991: 84) พบว่าอุปสรรคภายในตัวบุคคลมีความสัมพันธ์อย่างเป็นนัยสำคัญทางสถิติกับการเข้าร่วม หรือไม่เข้าร่วมการเล่นกีฬา ซึ่งประกอบด้วย ความเครียด ความกังวล พิธีการทางศาสนา สังคมประเพณีในกิจกรรมการใช้

เวลาว่าง ทักษะส่วนตัวของผู้เข้าร่วมรวมทั้งการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมด้วย นอกจากนี้ยังประกอบด้วยอุปสรรคภายนอกตัวบุคคลและโครงสร้างทางสังคม

การส่งเสริมการใช้เวลาว่าง

การใช้เวลาว่างเป็นการกระทำที่ขึ้นอยู่กับตนเอง ความเข้าใจ และสภาวะแวดล้อม การใช้เวลาว่างไม่ใช่การกระทำและประสบการณ์เฉพาะตัว แต่หมายถึง การเข้าร่วมกับสังคมพัฒนาชุมชน มนุษย์สัมพันธ์เพราะการใช้เวลาว่างเป็นทั้งทำได้ที่บ้าน และทำร่วมกับผู้อื่น แม้แต่ทำคนเดียวก็มีความหมายต่อสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้เพื่อสร้างวัฒนธรรม กิจกรรมการใช้เวลาว่างเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตที่ดี ไม่ว่าจะเป็นกีฬา การออกกำลังกาย นันทนาการ และเดินร่า ล้วนแต่ทำให้มีสุขภาพที่ดีอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเพิ่มเสริมคุณภาพชีวิต (Singer, 1996: 248)

ระบบของสังคมมีผลโดยตรงต่อบุคคลที่อยู่ในสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยน หรือได้รับผลกระทบที่อาจเกิดจากการปกครอง ภาวะเศรษฐกิจหรือจากสังคมโลก ย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคล ทำให้คนของสังคมมีการแสดงออกหรือมีพฤติกรรมต่างกันไป การใช้ชีวิตของคนไทยจึงอยู่กับแรงจูงใจทางวัฒนธรรมของสังคมที่ได้รับ ตัวอย่างเช่น การแพร่ทางวัฒนธรรมของสังคมโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดข้ามวัฒนธรรม (Transcultural) กีฬาที่นิยมแข่งข้ามประเทศบางประเภท เช่น กอล์ฟ เป็นต้น ซึ่งเป็นกีฬาที่จำกัดคนเล่น วัฒนธรรมแต่ละอย่างจะมีผลเฉพาะหรือเหมาะกับบางวัฒนธรรม บางกลุ่ม บางพวก เพราะโดยนัยแล้ว วัฒนธรรม คือ แนวการดำเนินชีวิตที่เกิดจากจิตสำนึกของมนุษย์ที่สั่งสมมาจากประสบการณ์ และเป็นสิ่งที่ได้รับมาตลอดชีวิต โดยคนจะเลือกและประเมิน เพื่อนำมาใช้เป็นวิถีทางแห่งตน (Wilcox, 1994: 237)

กล่าวโดยสรุป รัฐเป็นส่วนสำคัญของการสนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อการใช้เวลาว่างของประชาชนเพราะสามารถควบคุมปัจจัยภายนอกที่เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้คนสนใจใช้เวลาว่างที่ถูกต้องมากขึ้น เช่น การกีฬา การใช้อุทยานแห่งชาติ การท่องเที่ยว การส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกายของจังหวัด เป็นต้น ซึ่งพัฒนากิจกรรมเวลาว่างของรัฐ ควรเน้นถึงกิจกรรมนอกสถานที่ด้วยการท่องเที่ยวหรือการเดินทางไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน อาจเป็นการเดินชมทิวทัศน์ การปั่นปาย ไต่เขา เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันต้องมีการณรงค์และให้ข้อมูลเพื่อให้นสนใจใช้เวลาว่าง การจัดหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ควรเน้นถึงใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้วยการฝึกเป็นนิสัยที่ดีของนักเรียน การจัดสนามออกกำลังกาย การมีที่พักผ่อนเพื่อ

กิจกรรมทางกายควรมีมากพอดังตัวอย่างเช่น ในกรุงเทพมหานครมีสวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนธนบุรีรมย์ เป็นต้น แต่ปริมาณสวนกับอัตราการใช้บริการของประชาชนไม่สอดคล้องกัน จำเป็นต้องมีการสร้างเสริมโดยวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้โอกาสการใช้เวลาว่างของประชาชน สูงขึ้น

ความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หรือความพอใจตามความหมายของพจนานุกรม ทางด้านจิตวิทยา อดิศร (2541: 5) ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นความรู้สึกของผู้มารับการบริการต่อสถานบริการตาม ประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้น ๆ ทางด้านจิตวิทยา กล่าวถึง ความพึงพอใจ ว่าเป็นสภาพของอารมณ์ในทางบวก หรือทางลบความรุนแรงของอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นทางบวก หรือทางลบมักจะขึ้นกับสิ่งต่อไปนี้

1. สถานการณ์ที่เร้าอารมณ์ ถ้าสถานการณ์นั้นให้ผลดีกับบุคคลย่อมทำให้บุคคลนั้นเกิดอารมณ์ในทางที่ดี
2. สภาพของบุคคล ถ้าบุคคลอยู่ในสภาวะสมดุลมีความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจ ย่อมเกิดอารมณ์ในทางที่ดี
3. ทักษะคติ ถ้าบุคคลมีแนวโน้มไม่ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว ย่อมเกิดอารมณ์ในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นได้ แต่ในทางกลับกัน ถ้าบุคคลนั้นมีอารมณ์ในทางบวก เช่น พอใจหรือชอบสิ่งใด จะมีทักษะคติที่ดีต่อสิ่งนั้นเช่นกัน

Direck (1972: 35 อ้างใน วีรพล, 2538: 31) ได้นิยามความพึงพอใจว่าหมายถึง ทักษะคติ ในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นความพึงพอใจในการปฏิบัติ ต่อสิ่งนั้น

Davis (1976: 61 อ้างใน เสงี่ยม, 2540: 11) มีความเห็นว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์คือความพยายามที่จัดความตึงเครียด หรือความกระวนกระวาย หรือความไม่สมดุล

Good (1973: 320 อ้างใน พรทิพย์, 2541: 6) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

Morse (1955: 27 อ้างใน วิทยา, 2539: 8) ให้ความหมายของความพึงพอใจในเชิงจิตวิทยาว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ทำงานให้น้อยลงถ้ามีความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานและความเครียดนั้นมีผลมาจากความต้องการของมนุษย์เมื่อเกิดความต้องการมากเกินไปปฏิบัติาเรียกร้องเมื่อได้รับการตอบสนองความเครียดนั้นจะลดลงหรือหมดไป ทำให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

Shelly (1975: 45 อ้างใน กุลนดา, 2538: 37) ได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ซึ่งสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวก และทางลบ ซึ่งความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข โดยความสุขนี้จะมีความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความสุข หรือความสุขทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ

ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระดับความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์ ได้แก่ ทรัพยากร (Resources) หรือ สิ่งเร้า (Stimuli) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และความสุขแก่มนุษย์ความพึงพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

กิตติมา (2524: 321) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีองค์ประกอบ และสิ่งจูงใจด้านต่างๆ ของงาน และเขาได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

Wolman (1973: 384 อ้างใน วราภรณ์, 2538: 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดหมายหมาย (Goals) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ (Motivation)

Vroom (1964: 99 อ้างใน วัชร, 2535: 10) กล่าวว่า ทักษคติและความพึงพอใจสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้ หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมสิ่งนั้น ทักษคติในด้านบวกจะแสดงให้เห็นความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทักษคติในด้านลบแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจ

วิมลสิทธิ (2526: 4) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นการให้ค่าความรู้สึกของคนเรากับสัมพันธ์กับโลกทัศน์ที่เกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของคนที่มีต่อสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึกดี – เลว พอใจ – ไม่พอใจ สนใจ – ไม่สนใจ เป็นต้น

ชรินิ (2538: 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทักษคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

หลุยส์ (2533: 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการ (Needs) ได้บรรลุเป้าหมายพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็มีความสุข สังเกตได้จาก สายตา คำพูด และการแสดงออก

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าจะมีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ความพึงพอใจ” ต่าง ๆ กันไปแต่พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงการประมาณค่าซึ่งจะเห็นได้ว่า แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจนี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับทักษคติอย่างแยกกันไม่ออก

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคตินั้น มีผู้ศึกษาอย่างกว้างขวางในองค์ประกอบต่าง ๆ
Allport (1935: 22) ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นความต้องการที่จะกระทำหรือพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่มาของทัศนคติ

2. องค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive Component) เป็นการที่สนองของบุคคลรับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับเกิดความรู้ ความคิดเกี่ยวกับวัตถุ บุคคล หรือสภาพการณ์ขึ้น องค์ประกอบทางความคิด เกี่ยวข้องกับการพิจารณาที่มาของทัศนคติออกมาว่าถูก หรือผิด ดี หรือไม่ดี

3. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นลักษณะทางความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคล องค์ประกอบทางความรู้สึกนี้มี 2 ลักษณะคือความรู้สึกทางบวก ได้แก่ ชอบใจ พอใจ และความรู้สึกทางลบ ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่พอใจ กลัว รังเกียจ

ดังนั้น ความพึงพอใจ จึงเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงหรืออธิบายเชิงเหตุผลเสมอไปได้ กล่าวโดยสรุปแล้วความพึงพอใจเป็นเพียงปฏิกิริยาด้านความรู้สึก (Reactionary Feeling) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น (Stimulation) ที่แสดงผลออกมา (Yield) ในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้าย (Final Outcome) ของกระบวนการประเมิน (Evaluative Process) โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลการประเมิน (Direction of Evaluative Result) ว่าเป็นไปในลักษณะทิศทางบวก (Positive Direction) หรือทิศทางลบ (Negative Directive) หรือไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉย ๆ (Nonreaction) ต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้นนั้นก็ได้

ขอบข่ายของความพึงพอใจ

โดยทั่วไปการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจมักนิยามศึกษากันในสองมิติ คือ มิติความพึงพอใจในการรับบริการ (Service Satisfaction) และมิติความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (Job Satisfaction) ซึ่งสามารถขยายความได้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจในบริการ (Service Satisfaction) ซึ่งเน้นการประเมินค่าโดยลูกค้า หรือผู้รับบริการต่อการจัดบริการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือชุดของบริการที่กำหนดขึ้น ซึ่งเป้าหมายของการศึกษานี้เป็นไปเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในระดับความพึงพอใจ และค้นหาปัจจัยแห่งความพื่อนั้น ในกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน และต่อชุดของสิ่งเร้าที่แตกต่างกันด้วย

2. การศึกษาความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) โดยบุคคลกร ซึ่งเน้นการประเมินค่าผู้ปฏิบัติงานต่อสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลทำให้ความพึงพอใจในงานแตกต่างกันไป ได้แก่ ลักษณะของงานที่ทำ ความก้าวหน้า การบังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสวัสดิการ และประโยชน์อื่นๆ (สุนทร และ สมชัย, 2517: 18)

จากทั้ง 2 ประเด็นของการศึกษาเรื่องนี้ อยู่ที่ว่าอธิบายตัวชี้วัดความพึงพอใจ กล่าวคือการศึกษารายละเอียดอธิบายความพึงพอใจจากตัวชี้วัดที่ตัวบริการ (Service) กระบวนการบริการ (Process) และในพฤติกรรมของผู้ให้บริการ (Providers Behavior) ซึ่งเหล่านี้จะเป็นสาเหตุหรือปัจจัยแห่งความพึงพอใจมากกว่าเป็นตัวชี้วัดความพึงพอใจ เพราะความพึงพอใจเป็นผลจากการประเมินค่าของผู้รับบริการจากสิ่งเร้าภายนอกดังกล่าวแล้วนั่นเอง มิใช่เป็นตัวสิ่งเร้าและเมื่อการศึกษาดังกล่าวกำหนดให้สิ่งเร้าเป็นตัวชี้วัดความพึงพอใจแล้ว จึงมักไปกำหนดปัจจัยส่วนตัวของผู้รับบริการเป็นปัจจัยเหตุ หรือตัวแปรอิสระ เช่น เพศ อายุ การศึกษา หรืออื่นๆ ตามแนวของการวิจัยที่เน้นการวัดพฤติกรรมโดยทั่วไป ดังนั้นการศึกษาลักษณะนี้จึงมีปัญหาน้อย 2 ประการ คือ (แสวง, 2537: 5)

1. ความไม่สมเหตุสมผลของตัวแปรอิสระ ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีความพึงพอใจ ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พอใจ จากการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความพึงพอใจของสังคมไทยเท่าที่ผ่านมา พบว่าได้มีการนำเอาตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ มาเป็นตัวแปรสาเหตุแห่งความพึงพอใจเป็นหลัก

ในเชิงตรรกศาสตร์เหล่านี้ไม่ได้เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล กับความพึงพอใจ แต่เป็นตัวแปรที่จำแนกความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างให้เรารู้เท่าทัน เช่น กรณีเพศ กับความพึงพอใจ เรารู้เพียงว่า เพศหญิง หรือเพศชาย มีความพึงพอใจระดับใดใกล้เคียงกัน

หรือแตกต่างกัน ถ้าจะกล่าวในเชิงศาสตร์ (Science) ตัวแปรเหล่านี้อยู่ในระดับการจำแนก (Classification) ในศาสตร์เท่านั้น คือ จะตอบคำถามว่า “เป็นอะไร” (What) เท่านั้น ไม่ได้ตอบว่า “ทำไม” (Why) แต่อย่างใด ดังนั้นการนำตัวแปรเหล่านี้มาเป็นตัวแปรเหตุ จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีกฎเกณฑ์และทำตามอำเภอใจ (Arbitration) ของผู้วิจัย และยิ่งไปกว่านั้น สามารถนำไปแก้ไขปัญหการให้บริการได้อย่างเป็นจริงในเชิงปฏิบัติ ยกตัวอย่าง เช่น หากเราพบว่า คนมีรายได้นั้นมีความพึงพอใจสูงกว่าคนมีรายได้น้อย เราจะไม่อาจเปลี่ยนแปลงให้คนมีรายได้น้อยกลายเป็นคนมีรายได้นั้นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจได้

2. ความสับสน ระหว่างตัวแปรเหตุ กับตัวแปรผล เนื่องจากความพึงพอใจ หมายถึง ปฏิกริยาด้านความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้าที่มากระตุ้น ฉะนั้น สิ่งเร้าจึงหมายถึง “งาน” หรือ “บริการ” การศึกษาระดับความพอใจจึง หมายถึง การศึกษาที่ต้องการทราบว่าบุคคลมีความรู้สึกเช่นไร ต่องานนั้น หรือต่อบริการนั้น ซึ่งอาจจะชอบ หรือไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ ไม่มีความรู้สึกใด หรือเฉย ๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกสุดท้าย และเป็นหลักเกณฑ์จากที่บุคคลได้ประเมินแล้ว

เมื่อทราบความรู้สึกที่เป็นผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมินแล้ว เป้าประสงค์ที่สอง คือ การค้นหาเหตุปัจจัยแห่งความพึงพอใจ นั่นคือ หาสาเหตุของการมีความรู้สึกเช่นนั้นว่าเป็นเพราะอะไรจึงพอใจ หรือไม่พอใจ

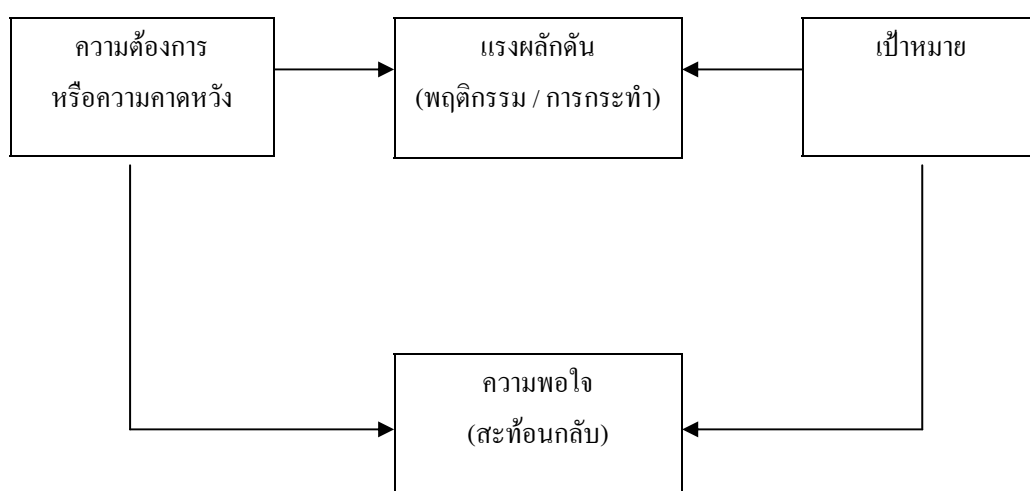
ดังนั้น ในกรณีของความพึงพอใจในบริการ สาเหตุหรือปัจจัยแห่งความพอใจ อาจเป็นเรื่องความเสมอภาคของบริการที่จะได้รับ ความเพียงพอทั่วถึงของบริการ ความสะดวกรวดเร็วของบริการ ฯลฯ ส่วนในเรื่องความพึงพอใจในงาน สาเหตุที่ทำให้พอใจ หรือไม่พอใจอาจเป็นเรื่องค่าจ้าง สวัสดิการ และนโยบายขององค์กรที่ทำงาน เป็นต้น การวิจัยเรื่องความพึงพอใจในงานบริการเป็นการวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงงาน เราจึงจำเป็นต้องทราบถึงสาเหตุที่แท้จริง (Authentic Cause) ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ เพื่อจะได้นำไปแก้ปัญหารับปรุงให้ตรงกับความรู้สึกความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง

องค์ประกอบความพึงพอใจ

Mullins (1958: 230) กล่าวถึง ความพึงพอใจว่าเป็นผลมาจากองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน

1. ความต้องการหรือความคาดหวังของบุคคล
2. แรงผลักดันที่นำไปสู่พฤติกรรมและการกระทำ
3. เป้าหมายที่ต้องการบรรลุในเรื่องนั้น ๆ

และเมื่อบรรลุเป้าหมายแล้ว จะเกิดความพึงพอใจ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงการเกิด “ความพึงพอใจ” ของบุคคล

ที่มา: Mullins (1958: 230)

แนวคิดของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ บุญเดิม (2528: 125) ได้นิยามไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (goals) ความต้องการ (wants) หรือแรงจูงใจ (motivation) ซึ่งสอดคล้องกับ วิฑูรย์ (2537: 13) ซึ่งกล่าวว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ กล่าวคือ ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองซึ่งมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในที่ใดย่อมมีความต้องการขั้นพื้นฐานที่ต่างกัน และสุรางค์ (2529: 9) ก็ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจทำนองเดียวกันว่า คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ บุคคลได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือเป็นไปตามที่ตนเองต้องการ และความรู้สึกดังกล่าวนี้ จะลดลง หรือไม่เกิดขึ้นถ้าหากความต้องการ หรือ

เป้าหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ซึ่งระดับความพึงพอใจจะแตกต่างกัน ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยองค์ประกอบของการบริการ

ความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง

วิชัย (2531: 15) กล่าวถึง ความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์เพราะว่าความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในที่ใดย่อมมีความต้องการขั้นพื้นฐานไม่ต่างกัน

Edginton et al. (1995: 7 – 11) ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง ไว้ดังนี้

1. มีทักษะในการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่ท้าทาย
2. มีความกลมกลืนในการประกอบกิจกรรมการใช้เวลาว่าง เพื่อเกิดความพึงพอใจในตนเอง
3. ตั้งเป้าหมายและผลตอบกลับในการใช้เวลาว่างที่ชัดเจน
4. มีความตั้งใจในการใช้เวลาว่าง
5. เกิดการไต่ตรองของข้อสรุปที่เหมือนจะขัดกันในการใช้เวลาว่าง
6. รับรู้ข้อผิดพลาดของตนเอง
7. เปลี่ยนสภาพตามระยะเวลา

การบริการการใช้เวลาว่าง

ความหมายของการบริการ

Stanton (1981: 441 อ้างใน วัชร, 2539: 9) ได้กล่าวถึง การบริการ หมายถึง กิจกรรมหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการให้เกิดความพึงพอใจด้านลักษณะเฉพาะในตัวเองที่จับต้องไม่ได้ และไม่จำเป็นต้องรวมอยู่กับการขายสินค้า หรือบริการใด ๆ

ศุภนิศย์ (2536: 13) ได้กล่าวว่า การบริการ คือ การกระทำที่เกิดจากจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดี ช่วยเหลือเกื้อกูลเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทรมีน้ำใจไมตรี ให้ความสะดวกรวดเร็ว ให้ความเป็นธรรม และความเสมอภาค ซึ่งการให้บริการจะมีทั้งผู้ให้และผู้รับ กล่าวคือ ถ้าเป็นการบริการที่ดีเมื่อผู้ให้บริการไปแล้ว ผู้รับบริการจะเกิดความประทับใจ หรือเกิดทัศนคติต่อการบริการได้

สุนันตร์ (2538: 45) ได้ให้ความหมายของการให้บริการว่า เป็นการบริการในฐานะที่เป็นหน้าที่ของหน่วยงาน ที่มีหน้าที่กระทำเพื่อตอบสนองต่อความต้องการเพื่อเกิดความพึงพอใจในการพิจารณาให้บริการว่า ประกอบด้วยผู้ให้บริการเพื่อให้ฝ่ายหลังเกิดความพึงพอใจ

กล่าวโดยสรุป การบริการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์กร เป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่น และก่อให้เกิดความพึงพอใจจากผลของการกระทำนั้น ซึ่งการบริการที่ดีจะเป็นการกระทำที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่แสดงเจตจำนงให้ได้ตรงกับสิ่งที่บุคคลนั้นคาดหวังไว้ ทำให้บุคคลดังกล่าว เกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจต่อสิ่งที่ได้รับในเวลาเดียวกัน

หลักการของการให้บริการ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการของการให้บริการสาธารณะนั้น มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

Weber (1966: 44 อ้างใน ปริมพร, 2538: 29) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการให้บริการว่า การที่จะให้บริการมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนมากที่สุด คือ การให้บริการที่ไม่คำนึงถึงตัวบุคคล หรือเป็นการให้บริการที่ปราศจากอารมณ์ ไม่มีความชอบพอสนใจเป็นพิเศษ ทุกคนได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์ เมื่ออยู่ในสภาพที่เหมือนกัน

อัสยูธ (2538: 47) ได้นำเสนอหลักการการให้บริการ ดังนี้

1. หลักความสอดคล้อง กับความต้องการของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ประโยชน์และบริการที่องค์การจัดให้นั้น จะต้องตอบสนองความต้องการของบุคลากรส่วนใหญ่ หรือทั้งหมดมิใช่เป็นการจัดให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
2. หลักความสม่ำเสมอ กล่าวคือ การให้บริการนั้น ๆ ต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มิใช่ทำ ๆ หยุด ๆ ตามความพอใจของผู้บริการ หรือผู้ปฏิบัติงาน
3. หลักความเสมอภาค บริการที่จัดนั้นจะต้องให้แก่ผู้มาใช้บริการทุกคนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ไม่มีการใช้สิทธิพิเศษแก่บุคคลใด หรือกลุ่มใด ในลักษณะแตกต่างจากกลุ่มคนอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด
4. หลักความปลอดภ้ย ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ไปในการบริการจะต้องไม่มากจนเกินกว่าผลที่จะได้รับ
5. หลักความสะดวก บริการที่จัดให้แก่ผู้รับบริการจะต้องเป็นไปในลักษณะที่ปฏิบัติได้ง่าย สะดวกสบาย ไม่สิ้นเปลืองทรัพยากรมากนัก ทั้งยังไม่เป็นการสร้างภาวะยุ่งยากใจให้แก่ผู้บริการ หรือใช้บริการมากจนเกินไป

ปริมพร (2538: 28) กล่าวว่า การให้บริการที่ดี ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การเข้าถึงบริการ ดังนี้

1. ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ คือ ความพอเพียงระหว่างบริการที่มีอยู่กับความ ต้องการขอรับบริการ

2. การเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก โดยคำนึงลักษณะที่ด้านการเดิน
3. ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ ได้แก่ แหล่งบริการที่ผู้รับบริการยอมรับว่าให้ความสะดวก และมีสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ความสามารถของผู้รับบริการ ในการที่จะเสียค่าใช้จ่ายสำหรับบริการ
5. การยอมรับคุณภาพของบริการ ซึ่งในที่นี้รวมถึงการยอมรับลักษณะของผู้ให้บริการด้วย

การให้บริการการใช้เวลาว่าง

Orthner (1974: 91 – 103) ได้กล่าวถึง การให้บริการการใช้เวลาว่าง ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมที่ขนานกัน (Parallel Activity) เป็นบริการการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างของบุคคลซึ่งคล้ายกันหรือเหมือนกัน
2. กิจกรรมที่ร่วมกัน (Joint Activity) เป็นบริการกิจกรรมที่ต้องกระทำร่วมกัน เช่น กิจกรรมพายเรือ เป็นต้น
3. กิจกรรมแต่ละคน (Individual Activity) เป็นบริการกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยแต่ละบุคคลเลือกที่จะเข้าร่วมด้วยตนเอง

Robert (1978:3) ได้แบ่งหลักการให้บริการการใช้เวลาว่างออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.ประเภทสร้างสรรค์ (Creative)

- 1.1 การใช้เวลาว่างในบ้าน เช่น อ่านหนังสือ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ฟังซีดี เล่นเกม คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

1.2 การใช้เวลาวางนอกร้าน เช่น ชมภาพยนตร์ เข้าพิพิธภัณฑ์ ไปสวนสาธารณะ เข้าห้องสมุด เป็นต้น

2. ประเภทท่องเที่ยว (Tourism)

2.1 การใช้เวลาร่วมกัน เช่น การเข้าแคมป์ การเล่นเกม เป็นต้น

2.2 การใช้เวลาวางแบบดึงดูด เช่น เที่ยวชมธรรมชาติ ไปสวนสนุก เป็นต้น

2.3 การใช้เวลาวางแบบมีการประชาสัมพันธ์ เช่น บริษัททัวร์ เป็นต้น

3. ประเภทกีฬา (Sport) เช่น การออกกำลังกาย และเข้าชมการแข่งขันกีฬา

4. ประเภทการใช้เวลาวางและการเข้าสังคม (Liesure & Socialising) เช่น การทานข้าว การดื่มสุรา การไปงานปาร์ตี้ การเดินช้อปปิ้ง การไปงานเดินร่ำ เป็นต้น

สวนสัตว์ดุสิต

สวนสัตว์ดุสิต มีอาณาบริเวณพื้นที่โดยรอบประมาณ 118 ไร่ นับเป็นสวนสัตว์ใจกลางเมืองที่สมบูรณ์แบบ มีการดำเนินงานครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ทั้งในด้านการให้การศึกษา การอนุรักษ์ และขยายพันธุ์ การดำเนินการเรื่องสถานที่เลี้ยงสัตว์ และการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน สวนสัตว์ดุสิตเปิดดำเนินการมาเป็นเวลากว่า 68 ปี มีสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมกว่า 1,600 ตัว และมีผู้เข้ามาขอใช้บริการเฉลี่ยปีละ 2.5 ล้านคน ซึ่งสวนสัตว์ดุสิต ได้ตั้งอยู่เลขที่ 71 ถนนพระราม 5 แขวงจตุรดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 0-2282-7111-3 โทรสาร 0-2282-6125 โดยเปิดทำการเวลา 09.00-21.00 น. ทุกวัน เก็บอัตราค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 50 บาท เด็ก 10 บาท มีบริการทั่วไป เช่น รถไฟฟ้า จักรยานนาва การแสดงโชว์ของสัตว์ ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร และบริการอีกมากมาย (www.zoothailand.org, 2549)

ความเป็นมาของสวนสัตว์ดุสิต

สวนสัตว์ดุสิต ซึ่งแต่เดิมเป็นส่วนหนึ่งของพระราชอุทยานสวนสัตว์ดุสิต มีพื้นที่ 118 ไร่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อคราวเสด็จประพาสยุโรปได้ทอดพระเนตรกิจการสวนสัตว์ต่างประเทศ ทรงพระดำริให้จัดสร้างสวนสัตว์ขึ้น ใช้ชื่อว่า “สวนดุสิต” ต่อมาในปี พ.ศ. 2475 จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานบริเวณสวนดุสิต ให้เทศบาลนครกรุงเทพดำเนินการจัดทำเป็นสวนสัตว์ และเป็นที่พักผ่อนของประชาชน สามารถเปิดใช้ให้ประชาชนใช้บริการได้ ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2481 และให้ชื่อสวนดุสิตนี้ว่า “สวนสัตว์ดุสิต” (สินาทร, 2520: 67)

เมื่อมีการก่อตั้งสวนสัตว์ดุสิตขึ้นในปี พ.ศ. 2481 ในเบื้องต้นนั้นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเทศบาลนครกรุงเทพ ฯ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2496 พลโท บัญญัติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น ได้พิจารณาเห็นว่าเทศบาลนครกรุงเทพ ฯ ได้งบประมาณน้อยซึ่งไม่เพียงพอที่จะไปปรับปรุงสวนสัตว์ดุสิตให้เจริญได้ ประกอบกับมีภาระหน้าที่มากอยู่แล้วจึงได้เสนอขอรัฐบาลจัดตั้งเป็นองค์การขึ้น เพื่อให้การบริหารงานทำได้อย่างคล่องตัว จนเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497 จึงได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย โดยขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี จากนั้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2497 เทศบาลนครกรุงเทพ ฯ จึงได้มอบงานสวนสัตว์และทรัพย์สินทั้งหมดให้แก่องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย

วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2506 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงรับองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่นั้นมาจึงมีชื่อเต็มว่า องค์การส่งเสริม และขึ้นตรงกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีที่ตั้งอยู่ภายในสวนสัตว์ดุสิต ถ.พระราม 5 ตรงข้ามพระราชวังสวนจิตรลดา

สวนสัตว์ดุสิต สังกัดองค์การสวนสัตว์ไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทส่งเสริม สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ตามภารกิจที่สำคัญ คือ การจัดหารวบรวมสัตว์ป่านานาชนิดเพื่อประโยชน์ในการศึกษา

องค์การสวนสัตว์ (2541: 56-57) ได้กล่าวถึง การบำรุง และผสมพันธุ์สัตว์ป่า การเป็น แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสัตว์ป่า ซึ่ง บทบาทขององค์การสวนสัตว์ดังกล่าว ส่งผลในการปลูกฝังจิตใจของเยาวชน และประชาชนทั่วไป ให้เกิดความรัก ความเข้าใจสัตว์ป่าธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสำคัญของการ อนุรักษ์สัตว์ป่า ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่ง

และองค์การสวนสัตว์คูสิต มีโครงสร้างการบริหารงาน 5 ส่วน คือ ส่วนอำนวยการ ส่วนวิชาการ ส่วนตรวจสอบ ส่วนนโยบายและแผน และสุดท้ายคือส่วนพัฒนาธุรกิจ และการ ประชาสัมพันธ์

องค์การสวนสัตว์คูสิต มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการให้การศึกษา การอนุรักษ์และ ขยายพันธุ์ และการจัดสวนสัตว์ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ ยังเป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ประสานงานและดำเนินการด้านต่าง ๆ ให้สวนสัตว์ ปัจจุบันมีสวน สัตว์อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ 5 แห่ง คือ สวนสัตว์คูสิต สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนสัตว์ เชียงใหม่ สวนสัตว์นครราชสีมา และสวนสัตว์สงขลา

ภารกิจขององค์การสวนสัตว์ในช่วงแผนปี 2545-2549

1. ส่งเสริมให้ที่การอนุรักษ์ ขยายพันธุ์สัตว์ และวิจัยด้านสัตว์ป่า
2. จัดระบบการให้การศึกษาภายในองค์การ เพื่อรองรับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักสูตรของแผนการศึกษาแห่งชาติ
3. ส่งเสริมให้สถานที่ศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์อย่างทั่วถึง ทั้งทางด้านวิชาการ และเป็นสถานที่พัฒนาจิตใจเยาวชนของชาติ
4. พัฒนาสวนสัตว์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของประชาชน และนักท่องเที่ยวทั้งใน ประเทศและจากต่างประเทศ
5. พัฒนาสวนสัตว์ให้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงเกี่ยวกับสัตว์ป่านานาชาติ

6. ปรับปรุงโครงสร้างองค์การและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

7. พัฒนาสวนสัตว์ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสากล

ลักษณะของสวนสาธารณะ

ลักษณะของสวนสาธารณะที่ดี (เอี่ยมพร, 2537: 34-37) ประกอบด้วย

1. มีป้ายบอกชื่อสวนสาธารณะบริเวณประตูทางเข้าทั่วไป

2. มีแผนที่ หรือแผนผัง แสดงขอบเขตและตำแหน่งต่าง ๆ ของสวนสาธารณะ เพื่อให้ผู้มาใช้บริการสามารถทราบว่าจะจะไปที่ไหนก่อน

3. ถนนภายในสวนสาธารณะควรมีขนาดกว้าง ส่วนโค้งและสัดส่วนต่าง ๆ ตามมาตรฐานทั่วไป เพื่อให้ความปลอดภัยในการขับขี่ มีที่จอดรถ และต้นไม้ร่มรื่นสองข้างทาง

3.1 มีถังขยะ สุขา เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้

3.2 มีศูนย์ให้คำแนะนำ และบริการ

4. ให้ความปลอดภัยดังนี้

4.1 มียามรักษาการณ์

4.2 มีแสงสว่างเพียงพอในเวลากลางคืน

4.3 มีประตูเข้า – ออกไม่มากนัก ในเวลากลางคืนควรเปิดเพียงประตูเดียว

4.4 มีป้ายบอกการจราจร และป้ายบอกเตือนที่มีอันตราย เช่น ถนนลื่น ดินพัง สัตว์ป่า ฯลฯ

4.5 ทำรั้วกั้นในบริเวณที่ไม่ปลอดภัย กั้นริมน้ำ เมื่อสวนนี้อยู่ใกล้สนามเด็กเล่น

4.6 แยกถนนและทางเดิน อย่างเด็ดขาด

4.7 สำรวจ และซ่อมแซมสถานที่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น สะพาน เก้าอี้ ฯลฯ

4.8 ตรวจสอบสายไฟ และปลั๊กไฟ

4.9 ตัดแต่งต้นไม้กิ่งแห้งตาย หรือแต่งพุ่มเสมอ ไม่ให้มีดกเกินไป

4.10 ควรมีหน่วยพยาบาล

5. มีการดูแลรักษาที่ดีดังนี้

5.1 ทำความสะอาดสม่ำเสมอ เช่น เก็บขยะ กวาดถนน กวาดสนาม เป็นต้น

5.2 ตัดหญ้า ตัดแต่งทรงพุ่มของต้นไม้

5.3 ให้อุปโภคบริโภค รดน้ำ พรวนดิน และฉีดยากันโรคแมลง

5.4 มีการปลูกต้นไม้ทดแทน ไม้เดิมที่ตายไป หรือกำลังตาย

5.5 ซ่อมแซมอุปกรณ์ เช่น ทาสีเก้าอี้ ดัดป้ายทำรั้วใหม่

5.6 ชักชวนให้ประชาชนช่วยกันรักษาความสะอาด

5.7 อนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่สวยงามตามธรรมชาติไว้ให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสำคัญในการนำมาพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่นันทนาการในชุมชน และท้องถิ่น โดยประเมินจากความต้องการของคนในชุมชน ซึ่งสรุปปัจจัยสำคัญไว้ ดังนี้

1. อรรถประโยชน์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น ต้องสร้างความพอใจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการได้อย่างสูงสุด

2. ความปลอดภัย มีมาตรการและแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่บุคคลเป็นสำคัญ

3. ความสวยงาม ต้องมีการออกแบบ ตกแต่งบริเวณให้มีความสวยงามอยู่เสมอ ปรับเปลี่ยนได้ สามารถดัดแปลงและแก้ไขสิ่งก่อสร้างบางอย่างให้มีความเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ ความต้องการของประชาชน เพื่อลดการทำลายทรัพยากร

3.1 การพักผ่อนหย่อนใจ โดยใช้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น การนั่งพักผ่อนใต้ต้นไม้ การศึกษาธรรมชาติ การตั้งแคมป์ เป็นต้น

3.2 หลักการด้านเศรษฐศาสตร์ ในการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ จะต้องถือหลักการประหยัดและคุ้มค่าต่อการใช้ประโยชน์ในด้านนันทนาการให้มากที่สุด

3.3 ในการวางแผนการจัดการ ต้องประกอบด้วยบุคคลหลายระดับ โดยร่วมมือกันในการวางแผนในการจัดทำแผน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สุรเชษฐ์ และคณะ, 2537: 21-22)

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาสวนสัตว์ดุสิต

แผนทางแผนประชาสัมพันธ์และแผนกโยธาสวนสัตว์ดุสิต (2541: 16) กล่าวว่าโครงการปรับปรุงสวนสัตว์ดุสิต มีเหตุผลและความจำเป็น ดังนี้

1. สวนสัตว์ดุสิตเป็นสวนสัตว์เก่าแก่อายุ 60 ปี ซึ่งเป็นสวนสัตว์ 1 ใน 5 ขององค์การสวนสัตว์ ที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง เป็นพื้นที่สีเขียว และถือเป็นปอดแห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ รวมทั้ง

เป็นสถานที่ให้การศึกษา และพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนและเยาวชนทั่วไป ซึ่งปัจจุบันมีผู้ใช้บริการปีละ 2.5 ล้านคน

2. เพื่อสร้างสวนสัตว์ ให้เป็นสวนสัตว์ที่สามารถดึงดูดให้ผู้เข้าชมสวนสัตว์ มากขึ้น โดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันไม่ให้เยาวชนไปเที่ยว ณ สถานที่ที่ไม่เหมาะสม องค์การสวนสัตว์จึงได้กำหนดแผนการปรับปรุงสวนสัตว์คู่ชีวิต โดยจัดทำเป็นโครงการตามงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี

หลักการสร้างแบบสอบถาม

หลักในการสร้างแบบสอบถาม ควรประกอบไปด้วย

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้ในการกำหนดแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. กำหนดขอบเขตของคำถาม และเขียนหัวข้อที่ต้องการถามโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. เขียนข้อความที่ต้องการจะถาม โดยต้องสอดคล้องกับหัวข้อที่ต้องการถาม
4. กำหนดคำตอบของข้อคำถามแต่ละข้อ
5. พิจารณาความสมบูรณ์ของคำถามและคำตอบรายข้อ
6. พิมพ์แบบสอบถาม
7. นำไปทดลองใช้และวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามตามขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือในการวิจัย
8. ตรวจสอบและปรับปรุงแบบสอบถามขั้นสุดท้าย

9. พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

หลักการออกแบบโปรแกรม

การออกแบบ รูปแบบของโปรแกรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ และเป็นเส้นทางที่จะนำไปสู่การสะสมประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน และผู้เข้าร่วมจะได้รับความพึงพอใจจากโปรแกรมที่วางแผนไว้ได้อย่างเต็มที่ รูปแบบของโปรแกรมที่แน่นอนจะต้องได้รับผลที่แตกต่างจากเดิมอย่างชัดเจนในทางที่ดีขึ้น

Farrell and Lundegren (1983: 83 อ้างใน สุวิมล, 2549: 228) ได้กล่าวถึง แนวความคิดของรูปแบบโปรแกรมการใช้เวลาว่างที่ดีจะต้องอยู่ในผลงานตีพิมพ์ที่ได้รับการยอมรับ ระยะเวลาของการจัดรูปแบบโปรแกรมจะเริ่มจากปัจจัยพื้นฐาน โดยจะต้องมีวัตถุประสงค์ในการออกแบบโปรแกรมก่อนว่าจะต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง เพื่อให้เกิดโครงสร้างที่สมบูรณ์ขึ้น

การออกแบบโปรแกรม จึงประกอบไปด้วย

1. การศึกษา ค้นคว้า
2. การแข่งขัน
3. กิจกรรมชมรม/สโมสร
4. กิจกรรมทำทนาย หรือกิจกรรมพิเศษ
5. สถานที่เปิดต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วม

Russell (1982: 114 อ้างใน สุวิมล, 2549: 228) ได้กล่าวว่า รูปแบบของโปรแกรมการใช้เวลาว่างที่เหมาะสมกับผู้นำการให้บริการการใช้เวลาว่าง ที่ควรจะมีคือ

1. ชมรม/สโมสร

2. การแข่งขัน
3. การท่องเที่ยว และกิจกรรมนอกสถานที่
4. กิจกรรมพิเศษ
5. ในชั้นเรียน
6. สถานที่เปิดต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วม
7. กิจกรรมอาสาสมัคร
8. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ

Kraus (1985: 186 อ้างใน สุวิมล, 2549: 228 – 229) ได้อธิบายถึง วัตถุประสงค์ของรูปแบบโปรแกรมที่จะต้องประกอบไปด้วย

1. การสอน การแนะนำ
2. การเล่นที่อิสระ หรือการเข้าร่วมที่ไม่มีแบบแผน
3. การแข่งขันระหว่างองค์กร
4. กิจกรรมที่ทำท่าย กล้าแสดงออก
5. ฝึกฝนความเป็นผู้นำ
6. กลุ่มผู้เข้าร่วมพิเศษ
7. เหตุการณ์พิเศษต่าง ๆ

8. การท่องเที่ยว และกิจกรรมนอกสถานที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

ประพัฒน์ และคณะ (2523: 24) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการของประชากรกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่าง ประชากรในกรุงเทพมหานคร จำนวน 600 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชากรในกรุงเทพฯ ร้อยละ 25-49 ใช้เวลาว่างด้านกีฬา ร้อยละ 13.86 ไปใช้สนามกีฬา ใช้เวลาพักผ่อน เล่นกีฬา และประกอบกิจกรรมตามความสนใจ เฉลี่ยวันละ 2.06 ซึ่งร้อยละ 69.1 มีปัญหาเรื่องการใช้เวลาว่างด้วยสาเหตุที่มีภารกิจประจำวันมากร้อยละ 31.9 ขาดอุปกรณ์ และสถานที่ และร้อยละ 28.71 ประสบปัญหาด้านการเดินทางไปมาไม่สะดวก

วัชร (2536) ได้ศึกษารูปแบบการให้บริการและการใช้ประโยชน์ในสวนสาธารณะกรณีศึกษาผู้เข้ามาใช้สวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้มาพักผ่อนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการที่มีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพที่เหมาะสมแล้ว ได้แก่ สนามหญ้า ต้นไม้ ถนน ทางเท้า สวนหย่อม และถังขยะ เป็นต้น และสำหรับรูปแบบการใช้ประโยชน์พบว่า การนั่งพักผ่อน การเดินเล่น การชมทิวทัศน์ การอ่านหนังสือ วิ่ง และออกกำลังกาย เป็นการใช้ประโยชน์ที่มีผู้มาพักผ่อนกระทำ และเข้าร่วมมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ นอกจากนั้น ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาพักผ่อนที่มีลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นในด้านปริมาณและคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการและรูปแบบการใช้เวลาว่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

งานวิจัยต่างประเทศ

Ross (1985: 80-87) ได้ทำการศึกษาถึงความเหมาะสมของกิจกรรมสำหรับเด็ก และเยาวชนทั่วประเทศ โดยการหารูปแบบกิจกรรม ที่มีความเหมาะสมทางด้านร่างกายของเด็ก โดยการตัดสินใจจากการศึกษาถึงความเหมาะสมของกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ บทบาท และประโยชน์ที่มีต่อโรงเรียน สวนสาธารณะ และโปรแกรมนันทนาการที่มีความเกี่ยวข้องกับการสำรวจ สามารถปรับปรุงให้มีความเหมาะสมสำหรับเด็กเพื่อเกิดความพึงพอใจ และมีการแนะนำต่อผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปให้ทราบด้วย

Bedini (1993: 20-24) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับการใช้เวลาว่างของเยาวชนในด้านต่าง ๆ โดยได้รับการช่วยเหลือ จากอาสาสมัครทางด้านนันทนาการ ของชุมชน ในการอำนวยความสะดวกให้ประสบความสำเร็จในการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้เข้ากับการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสาธารณะ หรือโรงเรียนในชุมชน สามารถมีอิสระในความต้องการเลือกกิจกรรมการใช้เวลาว่าง มีทักษะในการปฏิบัติ ทักษะทางสังคม และการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ

Fennick and Royle (2003: 20-27) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงการพัฒนาเด็ก และเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่อยู่ในชุมชน โดยได้ใช้ผู้ฝึกกิจกรรมที่เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมาใช้ฝึกสอนช่วยเหลือเด็กแต่ละคน จำนวน 6 คน อายุระหว่าง 6-13 ปี เพื่อพัฒนาทักษะในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในชุมชน เด็กได้เข้าร่วมในกิจกรรมว่ายน้ำ และยิมนาสติก ซึ่งเด็กแต่ละคนมีระดับความรู้สึกรู้สึกพอใจ สนุกสนาน และสามารถปรับปรุงทักษะทางด้านนันทนาการของเขาให้ดีขึ้นและยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วย

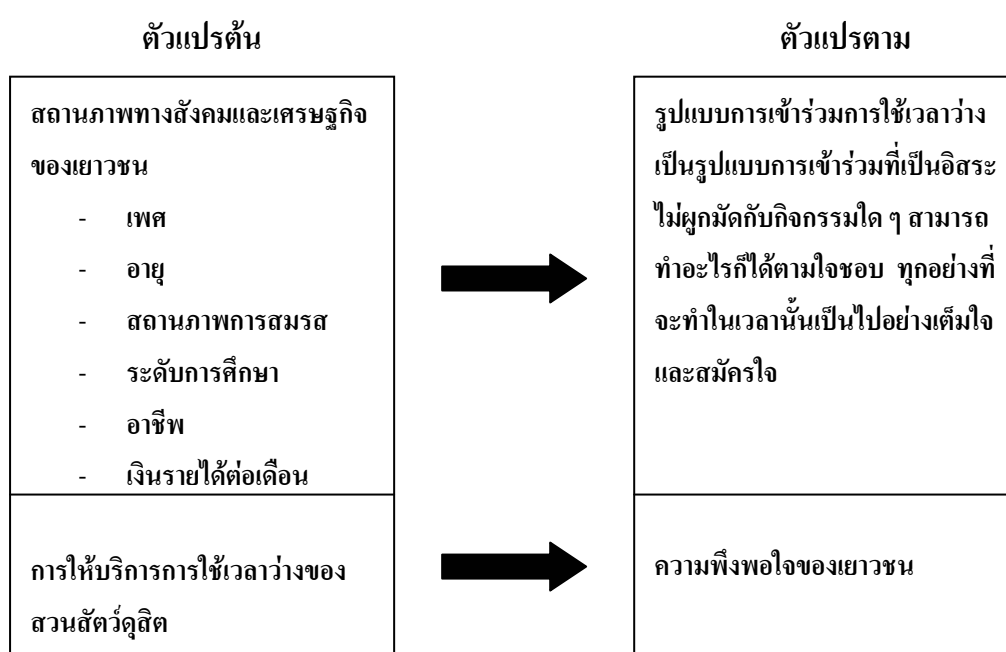
Huang (2003: 62-63) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง กับความพึงพอใจในการใช้เวลาว่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยในไต้หวัน มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง กับความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง ผลการศึกษาพบว่าระหว่างการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง ความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง นักศึกษาไต้หวันมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาแสดงถึงความแตกต่างระหว่างตำแหน่งของมหาวิทยาลัยและการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง เช่นเดียวกับเพศกับการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการให้บริการและการใช้ประโยชน์ในการบริการของสวนสัตว์ จะให้ผู้เข้าร่วมเกิดความพึงพอใจได้ จะต้องประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการทางด้านต่าง ๆ ที่มีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพที่เหมาะสม รูปแบบการบริการการใช้เวลาวางนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการจัดกระบวนการให้กับบุคคลทุกระดับ เพราะเป็นกิจกรรมจูงใจ สามารถสร้างความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน และมีความสุขได้

คำถามในการวิจัย

1. รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาวางของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิตคืออะไร
2. เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการใช้เวลาวางของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิตหรือไม่
3. ความพึงพอใจของเยาวชนต่อการให้บริการการใช้เวลาวางของสวนสัตว์ดุสิตมีมากน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

อุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิต อายุระหว่าง 18 – 25 ปี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเก็บแบบบังเอิญ โดยคิดจากจำนวนประชากรที่เข้ามาใช้บริการสวนสัตว์ดุสิต และจากการรวบรวมสถิติของผู้ใช้บริการของสวนสัตว์ดุสิต ในปี พ.ศ. 2540 พบว่ามีผู้มาใช้บริการทั้งสิ้น 2,260,832 คน (องค์การสวนสัตว์, 2541: 17) หลังจากนั้นใช้ตารางสำเร็จรูปของ Arkin and Colton (1963: 49) ในการคัดเลือกจำนวนตัวอย่างที่ต้องการโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (95%) ทำให้ได้ประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น 422 ตัวอย่าง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ตารางสำเร็จรูปสำหรับการเลือกจำนวนตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร

จำนวนประชากร	ความเชื่อมั่น			
	99%	98%	97%	95%
5,00,000	8,930	3,009	995	422
100,000	8,465	2,977	988	421
50,000	7,949	2,939	981	421
20,000	6,475	2,814	958	418
10,000	6,465	2,678	923	418
5,000	-	2,483	860	403

ที่มา: Arkin and Colton (1963: 49)

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม (Self – Administered Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง ในรูปแบบต่าง ๆ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต โดยเป็นแบบอัตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าจากงานวิจัย บทความ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

2. รวบรวมข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าจากงานวิจัย บทความ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขแล้ว มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

(Index of Congruence) โดยใช้สูตรของ Rovinelli และ Hambleton (บุญชม, 2545: 65 – 66) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงถือว่าใช้ได้ เมื่อหาค่าเสร็จแล้ว นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์มากขึ้น แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้ง โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

+1 = เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นเป็นคำถามที่เหมาะสม

0 = เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นเป็นคำถามที่เหมาะสมหรือไม่

-1 = เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่เหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าอยู่ในช่วง 0.7 – 1.0 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการที่สวนสัตว์ดุสิต 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ในรูปสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถเป็นค่าที่ยอมรับได้เหมาะที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขอย่างสมบูรณ์แล้ว นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขออนุญาต และขอความร่วมมือ จากภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่งถึงผู้อำนวยการสวนสัตว์ดุสิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล พร้อมผู้ช่วยวิจัยจำนวน 3 คน โดยใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามทั้งหมด 1 เดือน

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล หาค่าทางสถิติ และนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของแต่ละข้อ คิดเป็นร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดความหมายของการประเมินความพึงพอใจเป็นคะแนนแต่ละอันดับ ดังนี้

มากที่สุด	เทียบกับคะแนน	4
มาก	เทียบกับคะแนน	3
น้อย	เทียบกับคะแนน	2
น้อยที่สุด	เทียบกับคะแนน	1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาเทียบอันดับโดยถือตามเกณฑ์ของ Best (อ้างถึงใน ฉลองชัย, 2537: 95) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.51 ขึ้นไป	ถือว่า	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.50	ถือว่า	พึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.50	ถือว่า	พึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.50 ลงไป	ถือว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

นำค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาแจกแจงนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

3. หาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยใช้ค่าสถิติ Chi – square โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าร้อยละ โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม, 2545: 104)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน และ อังคณา, 2528: 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนเยาวชน

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี, 2530: 76)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$$\frac{\sum X^2}{N} \quad \text{แทน} \quad \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง}$$

$$\quad \quad \quad \text{แทน} \quad \text{จำนวนเยาวชน}$$

4. การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้สูตร IOC (บุญชม, 2545: 65 – 66)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อทดสอบกับชุดประเมิน
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5. การคำนวณค่าไคสแควร์ (Chi – square Test) (บุญชม, 2545: 119 – 120)

$$\text{สูตร} \quad \chi^2 = \frac{\sum (O - E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่าไคสแควร์
 O แทน ความถี่ที่เกิดขึ้นจริง (Observed Frequency)
 E แทน ความถี่ตามทฤษฎี หรือตามที่คาดหวัง (Expected Frequency)

สถานที่และระยะเวลาในการทำวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิตซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 71 ถนนพระราม 5 แขวงจตุรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม พ.ศ. 2550

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 422 คน และนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ได้ผลออกมาเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างในสวนสัตว์ดุสิต

ตอนที่ 3 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือน กับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

และผู้วิจัยได้ทำการกำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อ ที่ใช้ในการแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

f	แทน	ความถี่ของข้อมูล
%	แทน	ร้อยละ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูล
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือน โดยเสนอข้อมูลในลักษณะค่าร้อยละ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้พบว่า เป็นเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิต จำนวน 422 คน มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยคิดเป็นร้อยละ 65.4 และ 34.6 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อายุ 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.8 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 75.5 ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 45.5 ประกอบอาชีพพนักงานเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.1 เงินรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.4 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

(n = 422)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	146	34.6
หญิง	276	65.4
2. อายุ		
18ปี	77	18.2
19ปี	38	9.0
20ปี	30	7.1
21ปี	29	6.9
22ปี	24	5.7
23ปี	32	7.6
24ปี	20	4.7
25ปี	172	40.8
3. สถานภาพการสมรส		
โสด	319	75.6
สมรส	97	23.0
หย่าร้าง	6	1.4

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 422)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	13	3.1
มัธยมศึกษา	147	34.8
อนุปริญญา	47	11.1
ปริญญาตรี	192	45.5
สูงกว่าปริญญาตรี	23	5.5
5. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	182	43.1
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	47	11.1
ธุรกิจส่วนตัว	41	9.7
พนักงานบริษัทเอกชน	142	33.7
อื่น ๆ	10	2.4
6. รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	141	33.4
5,001 - 10,000 บาท	125	29.6
10,001 - 15,000 บาท	86	20.4
15,001 - 20,000 บาท	28	6.6
มากกว่า 20,000 บาท	42	10.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิต จำนวน 422 ชุด แบ่งเป็นผู้เข้าใช้บริการเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 และเพศหญิง จำนวน 276 คน คิดเป็น ร้อยละ 65.4

อายุของผู้เข้าใช้บริการ 18 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 อายุ 19 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 อายุ 20 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 อายุ 21 ปี จำนวน 29 คน

คิดเป็นร้อยละ 6.9 อายุ 22 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 อายุ 23 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6 อายุ 24 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และอายุ 25 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8

สถานภาพการสมรสของผู้เข้าใช้บริการ โสด จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 สมรส จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และหย่าร้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

ระดับการศึกษาของผู้เข้าใช้บริการ ประถมศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 มัธยมศึกษา จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 อนุปริญญา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ปริญญาตรี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

อาชีพของผู้เข้าใช้บริการ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 และอื่นๆ เช่น แม่บ้าน รับจ้างทั่วไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4

เงินรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 และมากกว่า 20,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างในสวนสัตว์ดุสิต

คำถามในการวิจัยข้อ 1. รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิตคืออะไร

การศึกษารูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างในสวนสัตว์ดุสิต ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ของรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างในสวนสัตว์คูสิต

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ท่านมาชมสวนสัตว์กับ		
พ่อแม่/ผู้ปกครอง	80	19.0
เพื่อน	149	35.3
พี่น้อง	96	22.7
สามี/ภรรยา/ลูก	93	22.0
โรงเรียน	2	0.5
ตนเอง (มาลำพังเพียงคนเดียว)	2	0.5
2. วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์		
ความเพลิดเพลิน	107	25.4
หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์	47	11.1
ชมนิทรรศการ	3	0.7
ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน	16	3.8
เที่ยวและพักผ่อน	249	59.0
3. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์		
เดินชมสัตว์ต่างๆ	218	51.7
เดินชมและถ่ายรูป	179	42.4
เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/เครื่องเล่น	23	5.5
เดินชมและซื้อของที่ระลึก	1	0.2
อื่น ๆ	1	0.2
4. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง		
สัตว์บก	141	33.4
สัตว์น้ำ	96	22.8
สัตว์ปีก	49	11.6
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	77	18.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 422)		
รูปแบบการเข้าร่วม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สัตว์เลื้อยคลาน	54	12.8
อื่น ๆ	5	1.2
5. กลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ		
ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่นสำหรับเด็ก	84	19.9
ชมดอกไม้และธรรมชาติ	231	54.8
จักรยานนาва	79	18.7
รถไฟเล็ก	28	6.6
6. กิจกรรมชมสวน		
สวนสนุก	112	26.5
สวนจัดแสดงเหยี่ยว	69	16.4
สวนสัตว์เด็ก	114	27.0
เกาะนก	125	29.6
อื่น ๆ	2	0.5
7. กิจกรรมที่ทำหาย และตื่นเต้น		
หลุมหลบภัยสาธารณะ	144	34.1
ท่าเรือ	92	21.8
รถพ่วง	41	9.7
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	145	34.4
8. กิจกรรมศึกษาหาความรู้		
พิพิธภัณฑ์สัตว์	303	71.8
อาคารอนุรักษ์สัตว์และธรรมชาติ	92	21.8
คลังอาหารสัตว์	8	1.9
โรงพยาบาลสัตว์	19	4.5

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 422)		
รูปแบบการเข้าร่วม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์		
ร้านขายของที่ระลึก	191	45.3
ร้านขายโสตทัศนูปกรณ์และเครื่องมือสื่อสาร	47	11.1
ร้านขายของเล่น	17	4.0
ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม	124	29.4
ร้านอาหาร	43	10.2

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ามีเยาวชนมาใช้บริการการใช้เวลาว่างในสวนสัตว์คู่ติดกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 มากับเพื่อน จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 มากับพี่น้อง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 มากับสามี/ภรรยา/ลูก จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 มากับโรงเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และมาด้วยตนเอง (มาลำพังเพียงคนเดียว) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

วัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์ เพื่อความเพลิดเพลิน จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ชมนิทรรศการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 และมาเที่ยวและพักผ่อน จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0

รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ (Participation Patterns) เพื่อเดินชมสัตว์ต่าง ๆ จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 เดินชมและถ่ายรูป จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/เครื่องเล่น จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 เดินชมและซื้อของที่ระลึก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

เข้าชมนิทรรศการและการแสดงของสัตว์บก จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4 สัตว์น้ำ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 สัตว์ปีก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6

สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 สัตว์เลื้อยคลาน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และอื่น ๆ เช่น ชมทั้งหมด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่นสำหรับเด็ก จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 ชมดอกไม้และธรรมชาติ จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 จักรยานนาва จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 และรถไฟเล็ก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

กิจกรรมชมสวน สวนสนุก จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 สวนจัดแสดงเหยี่ยว จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 สวนสัตว์เด็ก จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 เกazenก จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 และอื่น ๆ เช่น ชมทั้งหมด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

กิจกรรมที่ทำทายและตื่นเต้น หลุมหลบภัยสาธารณะ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 ทำเรือ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 รถพ่วง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4

กิจกรรมศึกษาหาความรู้ พิพิธภัณฑ์สัตว์ จำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 อาคารอนุรักษ์สัตว์และธรรมชาติ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 คลังอาหารสัตว์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 และโรงพยาบาลสัตว์ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ ร้านขายของที่ระลึก จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 ร้านขายโสตทัศนูปกรณ์และเครื่องมือสื่อสาร จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ร้านขายของเล่น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และร้านอาหาร จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนที่มาใช้บริการสวนสัตว์คู่สัตส่วนใหญ่ (35.3 %) จะไปกับเพื่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเที่ยวและพักผ่อนถึงร้อยละ 59 รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาร่วมส่วนใหญ่ (51.7 %) จะเดินชมสัตว์ต่าง ๆ เข้าชมนิทรรศการและการแสดงของสัตว์บกร้อยละ 33.4 เดินชมดอกไม้และธรรมชาติร้อยละ 54.7 ชมสวนในเกazenกรร้อยละ 29.6 กิจกรรมที่ทำทาย

ต้นเต็นส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกร้อยละ 34.4 และหลุมหลบภัยสาธารณะ (34.1 %) กิจกรรมศึกษาหาความรู้ส่วนใหญ่จะเป็นพิพิธภัณฑ์สัตว์ถึงร้อยละ 71.8 นิยมซื้อของที่ร้านขายของที่ระลึกร้อยละ 45.3 และร้านขายขนมและเครื่องดื่มร้อยละ 29.4

ตอนที่ 3 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับการศึกษา และเงินรายได้กับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต

คำถามในการวิจัยข้อ 2. เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิตหรือไม่

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับรูปแบบการเข้าร่วม

(n = 422)		
รูปแบบการเข้าร่วม	ชาย	หญิง
	ร้อยละ	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์		
ความเพลิดเพลิน	27.4	24.3
หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์	10.3	11.6
ชมนิทรรศการ	0.7	0.7
ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน	4.8	3.3
เที่ยวและพักผ่อน	56.8	60.1
Chi-Square = 1.287	df = 4	Significance = 0.86
2. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์		
เดินชมสัตว์ต่างๆ	58.2	48.2
เดินชมและถ่ายรูป	38.4	44.6
เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/เครื่องเล่น	3.4	6.5
เดินชมและซื้อของที่ระลึก	0.0	0.4
อื่น ๆ	0.0	0.4
Chi-Square = 5.466	df = 4	Significance = 0.24

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 422)		
รูปแบบการเข้าร่วม	ชาย	หญิง
	ร้อยละ	ร้อยละ
3. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง		
สัตว์บก	34.2	33.0
สัตว์น้ำ	21.2	23.6
สัตว์ปีก	13.7	10.5
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	15.1	19.9
สัตว์เลื้อยคลาน	13.7	12.3
อื่น ๆ	2.1	0.7
Chi-Square = 3.913	df = 5	Significance = 0.56
4. กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ		
ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่นสำหรับเด็ก	21.2	19.2
ชมดอกไม้และธรรมชาติ	55.5	54.3
จักรยานนาว	17.1	19.6
รถไฟเล็ก	6.2	6.9
Chi-Square = 0.599	df = 3	Significance = 0.90
5. กิจกรรมชมสวน		
สวนสนุก	29.5	25.0
สวนจัดแสดงเหยี่ยว	17.1	15.9
สวนสัตว์เด็ก	19.8	30.8
เกาะนก	32.9	27.9
อื่น ๆ	0.7	0.4
Chi-Square = 6.029	df = 4	Significance = 0.19

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 422)		
รูปแบบการเข้าร่วม	ชาย	หญิง
	ร้อยละ	ร้อยละ
6. กิจกรรมที่ทำหาย และตื่นเต้น		
หลุมหลบภัยสาธารณะ	29.5	36.6
ท่าเรือ	24.6	20.3
รถพ่วง	10.3	9.4
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	35.6	33.7
Chi-Square = 2.437	df = 3	Significance = 0.49
7. กิจกรรมศึกษาหาความรู้		
พิพิธภัณฑ์สัตว์	70.5	72.5
อาคารอนุรักษ์สัตว์และธรรมชาติ	24.0	20.6
คลังอาหารสัตว์	1.4	2.2
โรงพยาบาลสัตว์	4.1	4.7
Chi-Square = 0.934	df = 3	Significance = 0.82
8. กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์		
ร้านขายของที่ระลึก	41.1	47.5
ร้านขายโสตทัศนูปกรณ์และเครื่องมือสื่อสาร	11.0	11.2
ร้านขายของเล่น	5.5	3.2
ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม	28.1	30.1
ร้านอาหาร	14.3	8.0
Chi-Square = 6.011	df = 4	Significance = 0.19

จากตารางที่ 4 เมื่อนำไปทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วม ทั้งวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน

กิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์
(ดูตารางที่ 10)

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อวัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 1.287 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 5.466 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าชมนิทรรศการและการแสดง เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 3.913 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 0.599 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมชมสวน เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 6.029 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้น เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 2.437 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมศึกษาหาความรู้ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 0.934 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 6.011 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับรูปแบบการเข้าร่วม

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	18 ปี	19 ปี	20 ปี	21 ปี	22 ปี	23 ปี	24 ปี	25 ปี
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์								
ความเพลิดเพลิน	33.8	34.2	46.7	27.6	29.2	28.1	20.0	15.1
หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์	10.4	15.8	10.0	6.8	8.3	6.3	15.0	12.2
ชมนิทรรศการ	2.6	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน	2.6	5.3	0.0	6.9	8.3	0.0	0.0	4.7
เที่ยวและพักผ่อน	50.6	42.1	43.3	58.6	54.2	65.6	65.0	68.0
Chi-Square = 39.736	df = 28		Significance = 0.070					
2. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์								
เดินชมสัตว์ต่าง ๆ	48.1	50.0	50.0	44.8	54.2	50.0	45.0	55.8
เดินชมและถ่ายรูป	42.8	47.4	46.7	48.3	41.6	43.7	45.0	39.0
เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/ เครื่องเล่น	9.1	0.0	3.3	6.9	4.2	6.3	10.0	4.6
เดินชมและซื้อของที่ระลึก	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6
อื่น ๆ	0.0	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Chi-Square = 19.337	df = 28		Significance = 0.887					
3. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง								
สัตว์บก	36.4	31.6	23.3	24.1	33.3	43.8	10.0	36.6
สัตว์น้ำ	22.1	18.4	26.7	34.5	20.8	25.0	25.0	20.9
สัตว์ปีก	10.4	10.5	6.7	6.9	4.2	3.1	20.0	15.7
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	19.5	26.3	20.0	17.2	8.3	15.6	25.0	16.9
สัตว์เลื้อยคลาน	10.4	10.5	20.0	17.3	33.4	12.5	20.0	8.7

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	18 ปี	19 ปี	20 ปี	21 ปี	22 ปี	23 ปี	24 ปี	25 ปี
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
อื่น ๆ	1.2	2.7	3.3	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2
Chi-Square = 37.362	df = 35			Significance = 0.361				

4. กิจกรรมกลางแจ้งและ

สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ

ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่น

สำหรับเด็ก

ชมดอกไม้และธรรมชาติ

จักรยานนาว

รถไฟเล็ก

Chi-Square = 21.084

df = 21

Significance = 0.454

5. กิจกรรมชมสวน

สวนสนุก

สวนจัดแสดงเหยี่ยว

สวนสัตว์เด็ก

เกาะนก

อื่น ๆ

Chi-Square = 20.224

df = 28

Significance = 0.856

6. กิจกรรมที่ท้าทาย และ

ตื่นเต้น

หลุมหลบภัยสาธารณะ

ท่าเรือ

37.6

28.9

36.7

44.8

50.0

37.5

30.0

29.1

20.8

26.3

20.0

17.2

29.2

25.0

25.0

20.3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	18 ปี	19 ปี	20 ปี	21 ปี	22 ปี	23 ปี	24 ปี	25 ปี
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
รถพ่วง	5.2	13.2	10.0	3.5	8.3	12.5	0.0	12.8
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	36.4	31.6	33.3	34.5	12.5	25.0	45.0	37.8
Chi-Square = 19.364	df = 21			Significance = 0.562				
7. กิจกรรมศึกษาหาความรู้								
พิพิธภัณฑ์สัตว์	66.2	65.8	70.0	72.5	70.8	75.0	70.0	75.6
อาคารอนุรักษ์สัตว์และ								
ธรรมชาติ	23.4	26.3	30.0	20.7	25.0	18.7	20.0	19.2
คลังอาหารสัตว์	3.9	5.3	0.0	3.4	0.0	0.0	5.0	0.6
โรงพยาบาลสัตว์	6.5	2.6	0.0	3.4	4.2	6.3	5.0	4.6
Chi-Square = 14.261	df = 21			Significance = 0.858				
8. กิจกรรมนันทนาการเชิง								
พาณิชย์								
ร้านขายของที่ระลึก	44.2	44.7	43.3	31.0	58.3	50.0	40.0	46.5
ร้านขายโทรศัพท์มือถือ								
และเครื่องมือสื่อสาร	7.8	13.2	13.3	20.7	0.0	6.3	10.0	12.8
ร้านขายของเล่น	6.5	2.6	10.0	3.5	0.0	6.2	5.0	2.3
ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม	33.8	21.1	23.3	37.9	25.0	28.1	40.0	28.5
ร้านอาหาร	7.7	18.4	10.1	6.9	16.7	9.4	5.0	9.9
Chi-Square = 39.736	df = 28			Significance = 0.272				

จากตารางที่ 5 การทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วมทั้ง วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมที่ทำท่ายและตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ (ดูตารางที่ 10)

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 39.736 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์คือ 19.337 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าชมนิทรรศการและการแสดง เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 37.362 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 21.084 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมชมสวน เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 20.224 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำทายและตื่นเต้น เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 19.364 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมศึกษาหาความรู้ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 14.261 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์คือ 24.792 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับรูปแบบการเข้าร่วม

(n = 422)			
รูปแบบการเข้าร่วม	โสด	สมรส	หย่าร้าง
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์			
ความเพลิดเพลิน	29.8	12.4	0.0
หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์	9.7	15.5	16.7
ชมนิทรรศการ	0.9	0.0	0.0
ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน	4.1	3.1	0.0
เที่ยวและพักผ่อน	55.5	69.1	83.3
Chi-Square = 17.133	df = 8	Significance = 0.029*	
2. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์			
เดินชมสัตว์ต่าง ๆ	50.5	57.7	16.7
เดินชมและถ่ายรูป	44.2	35.1	66.7
เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/เครื่องเล่น	5.0	6.2	16.7
เดินชมและซื้อของที่ระลึก	0.0	1.0	0.0
อื่น ๆ	0.3	0.0	0.0
Chi-Square = 9.779	df = 8	Significance = 0.281	
3. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง			
สัตว์บก	32.9	34.0	50.0
สัตว์น้ำ	22.6	22.7	33.3
สัตว์ปีก	10.7	15.5	0.0
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	18.8	17.5	0.0
สัตว์เลื้อยคลาน	13.8	9.3	16.7
อื่น ๆ	1.3	1.0	0.0

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 422)			
รูปแบบการเข้าร่วม	โสด	สมรส	หย่าร้าง
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
Chi-Square = 5.552	df = 10	Significance = 0.851	
4. กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ			
ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่นสำหรับเด็ก	16.0	32.0	33.3
ชมดอกไม้และธรรมชาติ	58.3	42.3	66.7
จักรยานนาวา	20.1	15.5	0.0
รถไฟเล็ก	5.6	10.3	0.0
Chi-Square = 18.562	df = 6	Significance = 0.005**	
5. กิจกรรมชมสวน			
สวนสนุก	27.3	23.7	33.3
สวนจัดแสดงเหยี่ยว	17.2	13.4	16.7
สวนสัตว์เด็ก	23.8	39.2	0.0
เกาะนก	31.3	22.7	50.0
อื่น ๆ	0.3	1.0	0.0
Chi-Square = 12.842	df = 8	Significance = 0.117	
6. กิจกรรมที่ทำหาย และตื่นเต้น			
หลุมหลบภัยสาธารณะ	35.7	28.9	33.3
ท่าเรือ	22.9	19.6	0.0
รถพ่วง	7.5	16.5	16.7
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	33.9	35.1	50.0

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 422)			
รูปแบบการเข้าร่วม	โสด	สมรส	หย่าร้าง
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
Chi-Square = 9.657	df = 6	Significance = 0.140	
7. กิจกรรมศึกษาหาความรู้			
พิพิธภัณฑ์สัตว์	70.5	75.3	83.3
อาคารอนุรักษ์สัตว์และธรรมชาติ	22.9	18.6	16.7
คลังอาหารสัตว์	2.2	1.0	0.0
โรงพยาบาลสัตว์	4.4	5.2	0.0
Chi-Square = 2.074	df = 6	Significance = 0.913	
8. กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์			
ร้านขายของที่ระลึก	43.9	49.5	50.0
ร้านขายโสตทัศนูปกรณ์และเครื่องมือสื่อสาร	11.6	10.3	0.0
ร้านขายของเล่น	4.1	3.1	16.7
ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม	30.7	24.7	33.3
ร้านอาหาร	9.7	12.4	0.0
Chi-Square = 5.997	df = 8	Significance = 0.648	

*P < .05 **P < .01

จากตารางที่ 6 การทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วม ทั้งรูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมชมสวน กิจกรรมที่ทำขายและตื้นตื้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ แต่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ และกิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ (ดูตารางที่ 10)

สถานภาพการสมรส มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 17.133 มีค่ามากกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

สถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 9.779 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

สถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าชมนิทรรศการและการแสดง เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 5.552 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

สถานภาพการสมรส มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 18.562 มีค่ามากกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

สถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมชมสวน เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 12.842 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

สถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำนายและดินแดน เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 9.657 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

สถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมศึกษาหาความรู้ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 2.074 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

สถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 5.997 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับรูปแบบการเข้าร่วม

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์					
ความเพลิดเพลิน	0.0	22.4	25.5	30.7	13.0
หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์	0.0	17.7	8.5	6.8	17.4
ชมนิทรรศการ	0.0	1.4	2.1	0.0	0.0
ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน	0.0	2.7	6.4	4.7	0.0
เที่ยวและพักผ่อน	100.0	55.8	57.4	57.8	69.6
Chi-Square = 30.174	df = 16	Significance = 0.017*			
2. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์					
เดินชมสัตว์ต่าง ๆ	46.2	55.8	61.7	46.4	52.2
เดินชมและถ่ายรูป	30.8	36.7	31.9	51.0	34.8
เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/เครื่องเล่น	15.3	7.5	4.3	2.6	13.0
เดินชมและซื้อของที่ระลึก	7.7	0.0	0.0	0.0	0.0
อื่น ๆ	0.0	0.0	2.1	0.0	0.0
Chi-Square = 57.283	df = 16	Significance = 0.000**			
3. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง					
สัตว์บก	53.8	32.7	42.6	30.7	30.4
สัตว์น้ำ	30.8	23.1	14.9	21.9	39.2
สัตว์ปีก	0.0	9.5	17.0	12.5	13.1
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	0.0	20.4	8.5	20.8	13.0

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 422)					
รูปแบบการเข้าร่วม	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
สัตว์เลื้อยคลาน	15.4	11.6	14.9	14.1	4.3
อื่น ๆ	0.0	2.7	2.1	0.0	0.0
Chi-Square = 25.291	df = 20	Significance = 0.191			
4. กิจกรรมกลางแจ้งและ					
สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ					
ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่น					
สำหรับเด็ก	30.8	21.8	23.4	16.7	21.7
ชมดอกไม้และธรรมชาติ	38.5	59.2	42.6	55.7	52.2
จักรยานนาวา	15.4	12.2	31.9	20.8	17.4
รถไฟเล็ก	15.3	6.8	2.1	6.8	8.7
Chi-Square = 16.182	df = 12	Significance = 0.183			
5. กิจกรรมชมสวน					
สวนสนุก	30.8	28.6	38.3	21.4	30.4
สวนจัดแสดงเหยี่ยว	0.0	17.7	8.5	17.7	21.7
สวนสัตว์เด็ก	61.5	26.5	23.4	27.1	17.4
เกาะนก	0.0	26.5	29.8	33.8	30.5
อื่น ๆ	7.7	0.7	0.0	0.0	0.0
Chi-Square = 37.441	df = 16	Significance = 0.002**			
6. กิจกรรมที่ท้าทาย และ					
ตื่นเต้น					
หลุมหลบภัยสาธารณะ	30.8	38.1	42.6	30.2	26.1

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รูปแบบการเข้าร่วม	(n = 422)				
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
ทำเรือ	30.8	19.0	19.1	22.9	30.4
รถพ่วง	15.3	7.5	10.6	9.4	21.8
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	23.1	35.4	27.7	37.5	21.7
Chi-Square = 12.465	df = 12		Significance = 0.409		
7. กิจกรรมศึกษาหาความรู้					
พิพิธภัณฑ์สัตว์	69.2	68.0	83.0	71.9	73.9
อาคารอนุรักษ์สัตว์และธรรมชาติ	30.8	23.8	17.0	20.8	21.8
คลังอาหารสัตว์	0.0	2.8	0.0	1.6	4.3
โรงพยาบาลสัตว์	0.0	5.4	0.0	5.7	0.0
Chi-Square = 9.637	df = 12		Significance = 0.648		
8. กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์					
ร้านขายของที่ระลึก	53.8	52.4	48.9	39.1	39.1
ร้านขายผลิตภัณฑ์และเครื่องมือสื่อสาร	7.7	8.2	8.5	15.1	4.3
ร้านขายของเล่น	0.0	6.1	0.0	3.6	4.5
ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม	23.1	23.8	23.5	33.3	47.8
ร้านอาหาร	15.4	9.5	19.1	8.9	4.3
Chi-Square = 24.375	df = 16		Significance = 0.082		

*P < .05 ** P < .01

จากตารางที่ 7 การทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วมทั้ง การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ แต่มีความสัมพันธ์กับ วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ และกิจกรรมชมสวน (ดูตารางที่ 10)

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 30.174 มีค่ามากกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 57.283 มีค่ามากกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าชมนิทรรศการและการแสดง เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 25.291 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 16.182 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมชมสวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 37.441 มีค่ามากกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้น เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 12.465 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมศึกษาหาความรู้ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 9.637 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 24.375 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับรูปแบบการเข้าร่วม

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	นักเรียน	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	พนักงานบริษัท	อื่น ๆ
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์					
ความเพลิดเพลิน	36.3	12.8	19.5	19.0	0.0
หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์	9.3	17.0	14.6	9.9	20.0
ชมนิทรรศการ	1.6	0.0	0.0	0.0	0.0
ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน	3.3	2.1	7.3	4.2	0.0
เที่ยวและพักผ่อน	49.5	68.1	58.6	66.9	80.0
Chi-Square = 32.103	df = 16		Significance = 0.010*		
2. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์					
เดินชมสัตว์ต่าง ๆ	46.7	46.8	58.5	55.6	80.0
เดินชมและถ่ายรูป	47.9	48.9	36.6	37.3	10.0
เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/เครื่องเล่น	4.9	4.3	4.9	6.3	10.0
เดินชมและซื้อของที่ระลึก	0.0	0.0	0.0	0.8	0.0
อื่น ๆ	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0
Chi-Square = 12.942	df = 16		Significance = 0.677		
3. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง					
สัตว์บก	31.3	27.7	41.5	35.9	30.0
สัตว์น้ำ	22.0	25.5	24.4	22.5	20.0
สัตว์ปีก	9.3	25.5	14.6	9.2	10.0
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	20.3	14.9	14.9	21.1	10.0

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 422)					
รูปแบบการเข้าร่วม	นักเรียน	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	พนักงานบริษัท	อื่น ๆ
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
สัตว์เลื้อยคลาน	15.5	6.4	12.2	10.6	30.0
อื่น ๆ	1.6	0.0	2.4	0.7	0.0
Chi-Square = 24.752	df = 20		Significance = 0.211		
4. กิจกรรมกลางแจ้งและ					
สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ					
ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่น					
สำหรับเด็ก	16.5	25.5	29.3	18.3	40.0
ชมดอกไม้และธรรมชาติ	55.5	44.7	46.3	61.3	30.0
จักรยานนาวา	23.1	17.0	19.5	13.4	20.0
รถไฟเล็ก	4.9	12.8	4.9	7.0	10.0
Chi-Square = 17.420	df = 12		Significance = 0.134		
5. กิจกรรมชมสวน					
สวนสนุก	26.9	25.5	39.0	22.5	30.0
สวนจัดแสดงเหยี่ยว	19.2	8.5	9.8	16.2	30.0
สวนสัตว์เด็ก	20.4	25.5	29.2	35.2	30.0
เกาะนก	33.5	40.5	22.0	24.6	10.0
อื่น ๆ	0.0	0.0	0.0	1.3	0.0
Chi-Square = 24.980	df = 16		Significance = 0.070		
6. กิจกรรมที่ทำหาย และตื่นเต้น					
หลุมหลบภัยสาธารณะ	38.5	29.8	34.1	30.3	30.0
ท่าเรือ	23.1	12.8	24.4	22.5	20.0
รถพ่วง	7.1	10.6	12.2	12.0	10.0

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	นักเรียน	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	พนักงานบริษัท	อื่น ๆ
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	31.3	46.8	29.3	35.2	40.0
Chi-Square = 9.326	df = 12	Significance = 0.675			
7. กิจกรรมศึกษาหาความรู้					
พิพิธภัณฑ์สัตว์	68.8	68.0	75.6	82.1	78.6
อาคารอนุรักษ์สัตว์และธรรมชาติ	23.4	26.4	16.3	14.3	19.4
คลังอาหารสัตว์	3.5	0.0	2.4	0.8	0.0
โรงพยาบาลสัตว์	3.3	10.6	9.7	2.8	0.0
Chi-Square = 14.035	df = 12	Significance = 0.298			
8. กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์					
ร้านขายของที่ระลึก	42.9	40.4	43.9	50.0	50.0
ร้านขายโสตทัศนูปกรณ์และ					
เครื่องมือสื่อสาร	9.9	17.0	7.3	12.7	0.0
ร้านขายของเล่น	5.5	2.1	4.8	2.8	0.0
ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม	31.9	34.0	22.0	27.5	20.0
ร้านอาหาร	9.8	6.5	22.0	7.0	30.0
Chi-Square = 20.761	Df = 16	Significance = 0.188			

*P < .05

จากตารางที่ 8 เมื่อนำไปทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์แต่ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับ วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ (ดูตารางที่ 10)

อาชีพ มีความสัมพันธ์ต่อวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 32.103 มีค่ามากกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 12.942 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าชมนิทรรศการและการแสดง เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 24.752 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 17.420 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมชมสวน เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 24.980 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้น เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 9.326 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมศึกษาหาความรู้ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 14.035 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 20.761 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินรายได้ต่อเดือนกับรูปแบบการเข้าร่วม

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	< 5,000	5,001-10,000	10,001-15,000	15,001-20,000	> 20,000
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์					
ความเพลิดเพลิน	32.6	24.0	23.3	7.1	21.4
หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์	12.1	10.4	10.5	14.3	9.5
ชมนิทรรศการ	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0
ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน	2.8	5.6	3.5	3.6	2.4
เที่ยวและพักผ่อน	50.4	60.0	62.7	75.0	66.7
Chi-Square = 18.937	df = 16	Significance = 0.272			
2. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์					
เดินชมสัตว์ต่างๆ	50.4	57.6	45.3	57.1	47.6
เดินชมและถ่ายรูป	42.6	37.6	50.0	42.9	40.5
เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/เครื่องเล่น	6.4	4.0	4.7	0.0	11.9
เดินชมและซื้อของที่ระลึก	0.0	0.8	0.0	0.0	0.0
อื่น ๆ	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0
Chi-Square = 13.661	df = 16	Significance = 0.624			
3. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง					
สัตว์บก	34.0	26.4	37.2	35.7	42.9
สัตว์น้ำ	18.4	24.8	23.3	28.6	26.2
สัตว์ปีก	9.9	9.6	14.0	10.7	19.0
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	17.9	24.8	15.0	21.4	4.7

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 422)					
รูปแบบการเข้าร่วม	< 5,000	5,001-10,000	10,001-15,000	15,001-20,000	> 20,000
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
สัตว์เลื้อยคลาน	17.7	13.6	10.5	3.6	4.8
อื่น ๆ	2.1	0.8	0.0	0.0	2.4
Chi-Square = 26.555	df = 20	Significance = 0.148			
4. กิจกรรมกลางแจ้งและ					
สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ					
ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่น					
สำหรับเด็ก	17.0	19.2	20.9	25.0	26.2
ชมดอกไม้และธรรมชาติ	58.2	52.0	52.3	67.9	47.6
จักรยานนาหวา	22.0	19.2	18.6	0.0	19.0
รถไฟเล็ก	2.8	9.6	8.2	7.1	7.2
Chi-Square = 14.803	df = 12	Significance = 0.252			
5. กิจกรรมชมสวน					
สวนสนุก	27.7	24.8	30.2	25.0	21.4
สวนจัดแสดงเหยี่ยว	16.3	19.2	11.6	17.9	16.6
สวนสัตว์เด็ก	24.1	25.6	33.7	21.4	31.0
เกาะนก	31.9	28.8	24.5	35.7	31.0
อื่น ๆ	0.0	1.6	0.0	0.0	0.0
Chi-Square = 11.646	df = 16	Significance = 0.768			
6. กิจกรรมที่ทำหาย และดินแดน					
หลุมหลบภัยสาธารณะ	37.6	40.8	24.4	14.3	35.7
ท่าเรือ	26.2	12.0	27.9	21.4	23.8
รถพ่วง	6.4	8.8	8.2	28.6	14.3

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	< 5,000	5,001-10,000	10,001-15,000	15,001-20,000	> 20,000
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	29.8	38.4	39.5	35.7	26.2
Chi-Square = 32.138	df = 12	Significance = 0.001**			
7. กิจกรรมศึกษาหาความรู้					
พิพิธภัณฑ์สัตว์	68.8	68.0	75.6	82.1	78.6
อาคารอนุรักษ์สัตว์และธรรมชาติ	23.4	26.4	16.2	14.3	19.0
คลังอาหารสัตว์	2.8	1.6	1.2	3.6	0.0
โรงพยาบาลสัตว์	5.0	4.0	7.0	0.0	2.4
Chi-Square = 9.897	df = 12	Significance = 0.625			
8. กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์					
ร้านขายของที่ระลึก	51.8	44.0	45.3	32.1	35.7
ร้านขายโสตทัศนูปกรณ์และเครื่องมือสื่อสาร	7.8	12.0	8.1	25.0	16.7
ร้านขายของเล่น	5.7	4.8	2.4	0.0	2.4
ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม	25.5	28.8	31.4	32.2	38.1
ร้านอาหาร	9.2	10.4	12.8	10.7	7.1
Chi-Square = 17.707	df = 16	Significance = 0.341			

** P < .01

จากตารางที่ 9 เมื่อนำไปทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า เงินรายได้ต่อเดือน ไม่มี ความสัมพันธ์กับ วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการ และการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมศึกษา

หาความรู้และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ แต่รายได้ มีความสัมพันธ์กับ กิจกรรมที่ทำขาย และต้นทุน (ดูตารางที่ 10)

เงินรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 18.937 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เงินรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 13.661 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เงินรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าชมนิทรรศการและการแสดง เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 26.555 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เงินรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 14.803 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เงินรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมชมสวน เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 11.646 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เงินรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมที่ทำขายและต้นทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 32.138 มีค่ามากกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เงินรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมศึกษาหาความรู้ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 9.897 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

เงินรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ เนื่องจากค่าสถิติไคสแควร์ คือ 17.707 มีค่าน้อยกว่าค่าสถิติไคสแควร์ที่ได้จากตาราง

ตารางที่ 10 ตารางแสดงค่าทางสถิติของความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือนกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชน ในสวนสัตว์คูสิต

(n = 422)

รูปแบบการเข้าร่วม	ปัจจัยที่ศึกษา					
	เพศ	อายุ	สถานภาพ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้
วัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์	1.287	39.736	17.133*	30.174*	32.103*	18.937
รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์	5.466	19.337	9.779	57.283**	12.942	13.661
เข้าชมนิทรรศการและการ						
แสดง	3.913	37.362	5.552	25.291	24.752	26.555
กิจกรรมกลางแจ้งและ						
สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ	0.599	21.084	18.562**	16.182	17.420	14.803
กิจกรรมชมสวน	6.029	20.224	12.842	37.441**	24.980	11.646
กิจกรรมที่ทำท่าย และตื่นเต้น	2.437	19.364	9.657	12.465	9.326	32.138**
กิจกรรมศึกษาหาความรู้	0.934	14.261	2.074	9.637	14.035	9.897
กิจกรรมนันทนาการเชิง						
พาณิชย์	6.011	24.792	5.997	24.375	20.761	17.707

* P < .05 ** P < .01

จากการศึกษาพบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วม ทั้งวัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมที่ทำท่ายและตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ ส่วนอายุไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วมทั้งวัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมที่ทำท่ายและตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ ทางด้านสถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วมทั้ง รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมชมสวน กิจกรรมที่ทำท่ายและตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ แต่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์ และกิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วมทั้ง การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมที่ทำท่ายและตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์

แต่มีความสัมพันธ์กับ วัดอุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ และกิจกรรมชมสวน ส่วนอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมที่ทำขาย และตื่นเต้น กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ แต่อาชีพมีความสัมพันธ์กับ วัดอุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ และเงินรายได้ต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับ วัดอุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ แต่เงินรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำขาย และตื่นเต้น

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

คำถามในการวิจัยข้อ 3. ความพึงพอใจของเยาวชนต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์
ดุสิต มีมากน้อยเพียงใด

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต
ได้เสนอข้อมูลในลักษณะร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 11 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์คดีต

(n = 422)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (คะแนน)									แปล ผล
	4		3		2		1		$\bar{X}$	
	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. กิจกรรมศึกษา ธรรมชาติ	90	21.3	313	74.2	19	4.5	0	0.0	3.17	มาก
2. ศูนย์วัฒนธรรม กลางแจ้ง	40	9.5	288	68.2	89	21.1	5	1.2	2.86	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

(n = 422)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (คะแนน)
--------	--------------------------

จากกัน	71	16.8	258	61.1	89	21.1	4	0.9	2.94	มาก
20. การรับฟังข้อติชมเพื่อปรับปรุง										
สวนสัตว์	51	12.1	243	57.6	115	27.3	13	3.1	2.79	มาก
$\bar{X}$	66	15.5	254	60.3	96	22.7	6	1.4	2.90	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าระดับความพึงพอใจของเยาวชนต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.90 จัดว่าอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ซึ่งเป็นไปตามระดับที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาตามรายชื่อแล้ว สามารถสรุปได้ว่าระดับความพึงพอใจของผู้เข้าใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิตโดยถือตามเกณฑ์ของ Best นั้น คือ กิจกรรมที่ผู้เข้าใช้บริการพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ อันดับหนึ่งกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (3.17) อันดับสองศูนย์วัฒนธรรมกลางแจ้ง (3.11) และอันดับสามความเหมาะสมของเวลาที่เปิดให้บริการ (3.10) ส่วนกิจกรรมที่ผู้เข้าใช้บริการพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ที่จอดรถ (2.71) การให้บริการของเจ้าหน้าที่สวนสัตว์ (2.74) และการรับฟังข้อติชมเพื่อปรับปรุงสวนสัตว์ (2.79) ตามลำดับ

ข้อวิจารณ์

จากผลการศึกษาเรื่องรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต สามารถให้ข้อวิจารณ์ได้ดังนี้

1. จากการพิจารณาผลการตอบคำถามในการวิจัยของรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิตพบว่า เยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิตส่วนใหญ่จะมากับเพื่อน โดยมีวัตถุประสงค์ที่เข้ามาชมสวนสัตว์เพื่อเที่ยวและพักผ่อน ส่วนรูปแบบการเข้าร่วมใช้เวลาว่างในการเข้าชมสวนสัตว์ส่วนใหญ่จะเดินชมสัตว์ต่าง ๆ เข้าชมนิทรรศการและการแสดงของสัตว์บก เดินชมดอกไม้และธรรมชาติ ชมสวนในเกาะนก กิจกรรมที่ทำท่ายืนเดินส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และหลุมหลบภัยสาธารณะ ส่วนกิจกรรมศึกษาหาความรู้ส่วนใหญ่จะเป็นพิพิธภัณฑ์สัตว์ และเยาวชนส่วนใหญ่นิยมซื้อของที่ร้านขายของที่ระลึก และร้านขายขนมและเครื่องดื่ม ซึ่งผลจากการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับรูปแบบการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ที่ดี ในด้านของกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ ศูนย์วัฒนธรรมกลางแจ้ง กิจกรรม

และการแสดงของสัตว์ ประเภทของสัตว์ชนิดต่าง ๆ จัดอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากสวนสัตว์ที่ดีที่สามารถเป็นสวนสัตว์ที่อยู่ใจกลางเมืองที่สมบูรณ์แบบได้นั้น จะต้องมีการดำเนินงานทั้งในด้านการให้การศึกษา การอนุรักษ์ และการขยายพันธุ์สัตว์ การดำเนินการเรื่องสถานที่เลี้ยงสัตว์ การจัดหา รวบรวมสัตว์ป่านานาชนิด เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับองค์การสวนสัตว์ (2541: 56 – 57) ได้กล่าวถึง การบำรุงรักษา และการผสมพันธุ์สัตว์ป่านั้นเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และสัตว์ป่า ซึ่งเป็นบทบาทขององค์การสวนสัตว์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Weber (1966: 44 อ้างใน ปริมพร, 2538: 29) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับรูปแบบการให้บริการว่า การที่จะให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนมากที่สุด คือ การให้บริการที่ไม่คำนึงถึงตัวบุคคล หรือเป็นการให้บริการที่ปราศจากอารมณ์ ไม่มีความชอบพอสนใจเป็นพิเศษ ทุกคนได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์ เมื่ออยู่ในสภาพที่เหมือนกัน นอกจากนี้หน่วยงานของรัฐยังมีส่วนสำคัญของการสนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อการใช้เวลาว่างของประชาชนเพราะสามารถควบคุมปัจจัยภายนอกที่เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้คนสนใจใช้เวลาว่างที่ถูกต้องมากขึ้น เช่น การกีฬา การใช้อุทยานแห่งชาติ การท่องเที่ยว การส่งเสริมกิจกรรม การออกกำลังกายของจังหวัด เป็นต้น ซึ่งพัฒนามากิจกรรมเวลาว่างของรัฐ ควรเน้นถึงกิจกรรมนอกสถานที่ด้วยการท่องเที่ยวหรือการเดินทางไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน อาจเป็นการเดินชมทิวทัศน์ การปีนป่าย ไล่เขา เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันต้องมีการณรงค์และให้ข้อมูลเพื่อให้คนสนใจใช้เวลาว่าง การจัดหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ควรเน้นถึงใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้วยการฝึกเป็นนิสัยที่ดีของนักเรียน การจัดสนามออกกำลังกาย การมีที่พักผ่อนเพื่อกิจกรรมทางกายควรมีมากพอดังตัวอย่างเช่น ในกรุงเทพมหานครมีสวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนธนบุรีรมย์ เป็นต้น แต่ปริมาณสวนกับอัตราการให้บริการของประชาชนไม่สอดคล้องกัน จำเป็นต้องมีการสร้างเสริมโดยวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้โอกาสการใช้เวลาว่างของประชาชนสูงขึ้น

ดังนั้น รูปแบบการให้บริการการใช้เวลาว่าง จึงเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์กร เป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่น และก่อให้เกิดความพึงพอใจจากผลของการกระทำนั้น ซึ่งรูปแบบการให้บริการการใช้เวลาว่างที่ดีจะเป็นการกระทำที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่แสดงเจตจำนงให้ได้ตรงกับสิ่งที่บุคคลนั้นคาดหวังไว้ ทำให้บุคคลดังกล่าว เกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจต่อสิ่งที่ได้รับในเวลาเดียวกัน

2. จากการพิจารณาผลการทดสอบคำถามในการวิจัยของความพึงพอใจของเยาวชนต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิตพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าใช้บริการในกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ ศูนย์วัฒนธรรมกลางแจ้ง กิจกรรมและการแสดงของสัตว์ ความเหมาะสมของเวลาที่เปิดให้บริการ ร้านขายของที่ระลึก ร้านขายอาหาร ที่จอดรถ ห้องน้ำ ความสะอาดภายในบริเวณสวนสัตว์ ป้ายบอกชื่อสัตว์ ต้นไม้ และจระเข้ ประเภทของสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น สัตว์บก สัตว์น้ำฯ สวนดอกไม้/สวนสาธารณะ เครื่องเล่นสำหรับเด็ก การให้บริการของเจ้าหน้าที่สวนสัตว์ การได้รับความรู้เรื่องสัตว์ในบริเวณที่ชม ความพอเพียงของที่ทิ้งขยะ ความปลอดภัยจากการชมสัตว์และอยู่บริเวณริมน้ำ ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร (Information Center) การแยกถนนและทางเดินออกจาก กัน และการรับฟังข้อคิดชมเพื่อปรับปรุงสวนสัตว์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ซึ่งผลจากการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับคำกล่าวของวิชัย (2531: 15) กล่าวถึง ความพึงพอใจในการใช้เวลาว่าง ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์เพราะว่าความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในที่ใดย่อมมีความต้องการขั้นพื้นฐานไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Shelly (1975: 45 อ้างใน กุลนดา, 2538: 37) ได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ซึ่งสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวก และทางลบ ซึ่งความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข โดยความสุขนี้จะเป็นความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความสุข หรือความสุขทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ และ Fackre (1972 อ้างใน วาสนา, 2533: 15) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า ความพึงพอใจจากการใช้เวลาว่างเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการทางร่างกาย อีกส่วนหนึ่งเป็นการใช้เวลาว่างอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และเป็นอิสระ เพราะมีเวลาว่าง 3 ส่วน คือ การพักผ่อน การบันเทิง และการพัฒนาตนเอง หรือการใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ได้ โดยทั่วไปการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจมักนิยมศึกษากันในสองมิติ คือ 1. การศึกษาความพึงพอใจในบริการ (Service Satisfaction) ซึ่งเน้นการประเมินค่าโดยลูกค้า หรือผู้รับบริการต่อการจัดบริการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือชุดของบริการที่กำหนดขึ้น ซึ่งเป้าหมายของการศึกษาสองมิตินี้เป็นไปเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในระดับความพึงพอใจ และค้นหาปัจจัยแห่งความพื่อนั้น ในกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน และต่อชุดของสิ่งเร้าที่แตกต่างกันด้วย 2. การศึกษาความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) โดยบุคคลกร ซึ่งเน้นการประเมินค่าผู้ปฏิบัติงานต่อสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลทำให้ความพึงพอใจในงานแตกต่างกันไป ได้แก่ ลักษณะของงานที่ทำ ความก้าวหน้า

การบังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสวัสดิการ และประโยชน์อื่น ๆ (สุนทร และ สมชัย, 2517: 18)

จากทั้ง 2 ประเด็นของการศึกษาเรื่องนี้ อยู่ที่ว่าอธิบายตัวชี้วัดความพึงพอใจ กล่าวคือ การศึกษาส่วนใหญ่อธิบายความพึงพอใจจากตัวชี้วัดที่ตัวบริการ (Service) กระบวนการบริการ (Process) และในพฤติกรรมของผู้ให้บริการ (Providers Behavior) ซึ่งเหล่านี้น่าจะเป็นสาเหตุหรือปัจจัยแห่งความพึงพอใจมากกว่าเป็นตัวชี้วัดความพึงพอใจ เพราะความพึงพอใจเป็นผลจากการประเมินค่าของผู้รับบริการจากสิ่งเร้าภายนอกดังกล่าวแล้วนั่นเอง มิใช่เป็นตัวยุติเหตุและเมื่อการศึกษาดังกล่าวกำหนดให้สิ่งเร้าเป็นตัวชี้วัดความพึงพอใจแล้ว จึงมักไปกำหนดปัจจัยส่วนตัวของผู้รับบริการเป็นปัจจัยเหตุ หรือตัวแปรอิสระ เช่น เพศ อายุ การศึกษา หรืออื่นๆ ตามแนวของการวิจัยที่เน้นการวัดพฤติกรรมโดยทั่วไป ดังนั้นการศึกษาวิจัยลักษณะนี้จึงมีปัญหาน้อย 2 ประการ คือ (แสวง, 2537: 5) 1. ความไม่สมเหตุสมผลของตัวแปรอิสระ ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีความพึงพอใจ ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พอใจ จากการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความพึงพอใจของสังคมไทยเท่าที่ผ่านมา พบว่า ได้มีการนำเอาตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ มาเป็นตัวแปรสาเหตุแห่งความพึงพอใจเป็นหลัก ในเชิงตรรกะตัวแปรเหล่านี้ไม่ได้เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล กับความพึงพอใจ แต่เป็นตัวแปรที่จำแนกความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างให้เราทราบ เช่น กรณีเพศ กับความ พึงพอใจ เราก็จะรู้เพียงว่า เพศหญิง หรือเพศชาย มีความพึงพอใจระดับใดใกล้เคียงกัน หรือแตกต่างกัน ถ้าจะกล่าวในเชิงศาสตร์ (Science) ตัวแปรเหล่านี้อยู่ในระดับการจำแนก (Classification) ในศาสตร์เท่านั้น คือ จะตอบคำถามว่า “เป็นอะไร” (What) เท่านั้น ไม่ได้ตอบว่า “ทำไม” (Why) แต่อย่างใด ดังนั้นการนำตัวแปรเหล่านี้มาเป็นตัวแปรเหตุ จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีกฎเกณฑ์และทำตามอำเภอใจ (Arbitration) ของผู้วิจัย และยังไปกว่านั้น สามารถนำไปแก้ไขปัญหาคำถามการให้บริการได้อย่างเป็นจริงในเชิงปฏิบัติ ยกตัวอย่าง เช่น หากเราพบว่า คนมีรายได้ต่ำมีความพึงพอใจสูงกว่าคนมีรายได้สูง เราจะไม่อาจเปลี่ยนแปลงให้คนมีรายได้สูงกลายเป็นคนมีรายได้ต่ำเพื่อให้เกิดความพึงพอใจได้ 2. ความสับสน ระหว่างตัวแปรเหตุ กับตัวแปรผล เนื่องจากความพึงพอใจ หมายถึง ปฏิกริยาด้านความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้าที่มากระตุ้น ฉะนั้น สิ่งเร้าจึงหมายถึง “งาน” หรือ “บริการ” การศึกษาระดับความพอใจจึง หมายถึง การศึกษาที่ต้องการทราบว่าบุคคลมีความรู้สึกเช่นไร ต่องานนั้น หรือต่อบริการนั้น ซึ่งอาจจะชอบ หรือไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ ไม่มีความรู้สึกใด หรือเฉยๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกสุดท้าย และเป็นหลักเกณฑ์จากที่บุคคลได้

ประเมินแล้ว เมื่อทราบความรู้สึกที่เป็นผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมินแล้ว เป้าประสงค์ที่สองคือ การค้นหาเหตุปัจจัยแห่งความพึงพอใจ นั่นคือ หาสาเหตุของการมีความรู้สึกเช่นนั้นว่าเป็นเพราะอะไรจึงพอใจ หรือไม่พอใจ

ดังนั้น ความพึงพอใจ จึงเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงหรืออธิบายเชิงเหตุผลเสมอไปก็ได้ กล่าวโดยสรุปแล้วความพึงพอใจเป็นเพียงปฏิกิริยาด้านความรู้สึก (Reactionary Feeling) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น (Stimulation) ที่แสดงผลออกมา (Yield) ในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้าย (Final Outcome) ของกระบวนการประเมิน (Evaluative Process) โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลการประเมิน (Direction of Evaluative Result) ว่าเป็นไปในลักษณะทิศทางบวก (Positive Direction) หรือทิศทางลบ (Negative Directive) หรือไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉย ๆ (Nonreaction) ต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้นนั้นก็ได้

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือนกับรูปแบบการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของเยาวชนต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์ดุสิต อายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 422 คน เป็นชาย 146 คน และหญิง 276 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม (Self – Administered Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง ในรูปแบบต่าง ๆ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต โดยเป็นแบบอัตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าจากงานวิจัย บทความ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต
2. รวบรวมข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าจากงานวิจัย บทความ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ค) เพื่อตรวจสอบ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขแล้ว มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) โดยใช้สูตรของโรวินลลี และแสมเบิลตัน (บุญชม, 2532: 65 – 66) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงถือว่าใช้ได้ แล้วเมื่อหาค่าเสร็จแล้ว นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์มากขึ้น แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่หาค่าได้เสร็จแล้ว ซึ่งได้ค่าอยู่ในช่วง 0.7 – 1.0 จึงแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการที่สวนสัตว์ดุสิต 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ในรูปสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธี

ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถเป็นค่าที่ยอมรับได้เหมาะที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขอย่างสมบูรณ์แล้ว นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขออนุญาต และขอความร่วมมือ จากภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่งถึงผู้อำนวยการสวนสัตว์ดุสิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล พร้อมผู้ช่วยวิจัยจำนวน 3 คน โดยใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 31 มีนาคม พ.ศ. 2550

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนที่มาใช้บริการสวนสัตว์ดุสิตส่วนใหญ่ (35.3 %) จะไปกับเพื่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเที่ยวและพักผ่อนถึงร้อยละ 59 รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ (51.7 %) จะเดินชมสัตว์ต่าง ๆ เข้าชมนิทรรศการและการแสดงของสัตว์บกร้อยละ 33.4 เดินชมดอกไม้และธรรมชาติร้อยละ 54.7 ชมสวนในเกาะนกร้อยละ 29.6 กิจกรรมที่ทำท่ายืนต้นส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกร้อยละ 34.4 และหลุมหลบภัยสาธารณะ (34.1 %) กิจกรรมศึกษาหาความรู้ส่วนใหญ่จะเป็นพิพิธภัณฑ์สัตว์ถึงร้อยละ 71.8 นิยมซื้อของที่ร้านขายของที่ระลึกร้อยละ 45.3 และร้านขายขนมและเครื่องดื่มร้อยละ 29.4

2. เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ มีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต

จากการศึกษาพบว่า เพศ อายุ สถานภาพการแต่งงาน ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วม ทั้งวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์ กิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้นแต่ยกเว้นเงินรายได้จะมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำหายและตื่นเต้น และอาชีพจะมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์

3. ความพึงพอใจของเยาวชนต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

จากการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของเยาวชนต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.90 ซึ่งจัดว่าอยู่ในช่วงระดับความพึงพอใจมาก ตามเกณฑ์ของ Best และเมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่า กิจกรรมที่ผู้เข้าใช้บริการพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ ศูนย์วัฒนธรรมกลางแจ้ง และความเหมาะสมของเวลาที่เปิดให้บริการ ส่วนกิจกรรมที่ผู้เข้าใช้บริการพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ที่จอดรถ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สวนสัตว์ และการรับฟังข้อคิดชมเพื่อปรับปรุงสวนสัตว์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. เจ้าหน้าที่ประจำสวนสัตว์ ควรมากกว่านี้ เพื่อแนะนำเส้นทาง สถานที่ท่องเที่ยว ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาใช้บริการ และป้ายบอกเส้นทางควรจะมีมากกว่านี้ และแสดงรายละเอียดที่ชัดเจน หรือมีแผนที่เส้นทางภายในสวนสัตว์แจกให้กับผู้เข้าชมสวนสัตว์ ควรจัดที่นั่งเพื่อให้ผู้เข้าชมพักผ่อนตลอดเส้นทางเดิน และควรจัดดอกไม้ตลอดเส้นทางเดินเพื่อความสวยงามตามทางเดิน ด้านป้ายแสดงรายละเอียดของสัตว์แต่ละชนิดควรจะให้รายละเอียดที่มากกว่านี้ เพื่อเป็นความรู้แก่ผู้ที่เข้าชม ด้านความสะอาดในห้องน้ำและส่วนบริการอาหาร ควรให้มีความสะอาดมากกว่านี้ และราคาบัตรเข้าชมสวนสัตว์ดุสิตควรมีราคาที่ถูกลง

2. ปรับปรุงประสิทธิภาพของบุคลากรด้านที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน เป็นต้นว่า บุคลากรที่ทางเจ้าหน้าที่เลี้ยงสัตว์ควรให้มีมาตรฐานความรู้สูงขึ้น ในระดับปวช. ปวส. จนถึงปริญญาตรี ด้านสัตวบาลเพราะผู้ที่มาทำหน้าที่เลี้ยงสัตว์ป่า จำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาการในการเลี้ยง การพัฒนาความรู้โดยการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาวิจัย ควบคู่ไปด้วย จะทำให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงสัตว์ดีขึ้น และขยายพันธุ์เพิ่มมากขึ้น เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านสัตว์ป่าตามวัตถุประสงค์

3. บุคลากรด้านอื่น ๆ เป็นต้นว่า ด้านประชาสัมพันธ์ การตลาด และด้านการศึกษาก็มีส่วนสำคัญ ควรจะได้มีการพัฒนา และจัดเจ้าหน้าที่ให้ตรงตามสายงาน เพื่อได้ทำการพัฒนาประชาสัมพันธ์งานขององค์การสวนสัตว์ ออกไปสู่ประชาชนได้ตามจุดมุ่งหมายเจ้าหน้าที่ด้านการตลาดและการศึกษาจะต้องออกไปตามโรงเรียนต่าง ๆ นำความรู้และการแนะนำประโยชน์ของสวนสัตว์ไปสู่โรงเรียนต่าง ๆ และชักจูงให้โรงเรียนมาศึกษาหาความรู้จากสวนสัตว์โดยตรง

4. รัฐบาลจะต้องส่งเสริมงานองค์การสวนสัตว์ โดยไม่มุ่งการหารายได้เป็นหลัก แต่การที่สวนสัตว์สามารถดำเนินงานโดยทำตัวเป็นแหล่งการศึกษา ปลุกฝังการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นับเป็นรายได้และประโยชน์กับประเทศชาติอย่างมีคุณค่ากว่ารายได้ที่ซึ่งเป็นตัวเงินทางบัญชี

5. ภาครัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการแก้ไขพระราชกฤษฎีกา การจัดตั้งองค์การสวนสัตว์ไปเป็นพระราชบัญญัติ โดยให้องค์การสวนสัตว์แยกจากความหมายตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าปี พ.ศ. 2535 และให้มีอำนาจหน้าที่ ดูแล ผู้ทำกิจการสวนสัตว์ทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้งานของสวนสัตว์ไปสู่จุดมุ่งหมายและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง ซึ่งการแก้ไขเพื่อจะนำไปสู่พระราชบัญญัติ ต้องได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกผู้แทนราษฎร จึงจะออกเป็นกฎหมายได้

6. รัฐบาลจะต้องสนับสนุนจัดสรรงบประมาณให้องค์การสวนสัตว์ โดยมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาบุคลากร การศึกษา และการวิจัย ซึ่งเป็นหนทางนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สัตว์ป่าอย่างยั่งยืนตลอดไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลว่างในสวนสัตว์ที่อื่น ๆ ด้วย

2. ควรมีการศึกษาความต้องการการเข้าร่วมการใช้เวลว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลว่างในสวนสัตว์ในด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้ปรับปรุงและพัฒนาสวนสัตว์ให้ตรงตามความต้องการของเยาวชน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กิติมา ปรีดีดิลก. 2524. **ทฤษฎีการบริหารองค์กร**. เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กุลนดา โชติมุกตะ. 2538. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงานเขตบางซื่อ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ฉลองชัย ม่านโคกสูง. 2537. **ความต้องการการรับบริการทางด้านออกกำลังกายของนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชรินิ เดชจินดา. 2538. **ความพึงพอใจต่อผู้ประกอบการต่อศูนย์บริหารกำจัดกากอุตสาหกรรมแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530. **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. เทพเนรมิตรการพิมพ์, กรุงเทพฯ ฯ.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาสาส์น จัดพิมพ์, กรุงเทพฯ ฯ.

บุญเติม พันรอบ. 2528. **จิตวิทยาสังคม**. อมรการพิมพ์, กรุงเทพฯ ฯ.

ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์, สมบัติ กาญจนกิจ และอมร ศรีนวล. 2523. **การใช้เวลาว่างและกิจกรรมสันทนาการของประชากรกรุงเทพมหานคร**. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ ฯ.

ปริมพร อ่ำพันธ์. 2538. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการเขตกรุงเทพ ฯ : ศึกษากรณีสำนักงานเขตบางขุนเทียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

แผนกวางแผนประชาสัมพันธ์และแผนกโยธาสวนสัตว์ดุสิต. 2541. **ที่ระลึกครบรอบ 40 ปี สวนสัตว์ดุสิต**. องค์การสวนสัตว์, กรุงเทพฯ ฯ.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). 2536. **พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 6. บริษัทสหธรรมิก จำกัด, กรุงเทพฯ ฯ.

พรทิพย์ เรานานนท์. 2541. **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณี : พนักงานเก็บค่าผ่านทาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เยวพา เดชะคุปต์. 2542. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย**. โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528. **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. สำนักพิมพ์ศึกษาพรจำกัด, กรุงเทพฯ ฯ.

วราภรณ์ รุ่งรัมย์. 2538. **ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อระบบการให้บริการของห้องสมุดมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2533. **การใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย เหลืองธรรมชาติ. 2531. **ความพึงพอใจและการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากรในหมู่บ้านอพยพ โครงการเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิฑูรณ สิมะโชคดี. 2537. **จิตวิทยาอุตสาหกรรมและการพัฒนาองค์กร**. บริษัทเอเชียเพรส (1989) จำกัด, กรุงเทพฯ ฯ.

- วิทยา จิตรมาส. 2539. ความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา จังหวัด
อำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิมลสิทธิ หรยางกูล. 2526. พฤติกรรมมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพ ฯ.
- วีรพล รัตนภาสกร. 2538. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองชลบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วัชร ศรีบุญนาค. 2535. ความพึงพอใจของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา
จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วัชร น้อยพิทักษ์. 2536. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกการให้บริการ
และรูปแบบการใช้ประโยชน์ในสวนสาธารณะ : ศึกษากรณีผู้เข้ามาใช้สวนสาธารณะของ
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัชร วัชรเสถียร. 2539. การพัฒนาคุณภาพการบริการในด้านผู้ให้บริการ : ศึกษาเฉพาะกรณี
พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน).
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภนิษฐ์ โชครัตนชัย. 2536. การบริหารการบริการสู่ความเป็นเลิศ. หนังสือที่ระลึกประจำปี เล่ม
ที่ 10 สำนักงาน ก.พ., กรุงเทพ ฯ.
- สินาทร จันทรสว่าง. 2520. นำเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต. โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, กรุงเทพ ฯ.
- สุนทร สี่มาเสริม และ สมชัย โสรัจจะ. 2517. แนวคิดในการใช้สิ่งล่อใจคน. บทความทาง
วิชาการ, กรุงเทพ ฯ.

สุนิรันดร์ จันทรวิเศษ. 2538. การศึกษาเปรียบเทียบการให้บริการการเดินรระหว่างบริษัทขนส่ง
จำกัด กับรถร่วมเอกชน : ศึกษาเฉพาะกรณี รถโดยสารปรับอากาศสายภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุรางค์ จันทรเฒ. 2529. จิตวิทยาสังคม. สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต, กรุงเทพฯ ฯ.

สุวิมล ตั้งสัจพจน์. 2540. การใช้เวลว่างในสังคมปัจจุบัน. วารสาร พ.ส.น.ก. ปีที่ 2, กรุงเทพฯ ฯ.

_____. 2549. เอกสารรายวิชาการวางแผนโปรแกรมন্নทนการ และการเป็นผู้นำ 174521.
พิมพ์ที่อาคาร 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ ฯ.

แสวง รัตนมคงมาศ. 2537. ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการ
ของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

หลุย จำปาเทศ. 2533. จิตวิทยาการจูงใจ. บริษัทสามัคคีสาสน์ จำกัด, กรุงเทพฯ ฯ.

องค์การสวนสัตว์, 2541. ที่ระลึกในวาระครบรอบ 60 ปี สวนสัตว์ดุสิต. โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปร
ดักชั่น, กรุงเทพฯ ฯ.

องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์แห่งราชอาณาจักรไทย. 2549. แหล่งที่มา :
<http://www.zoothailand.org>, 10 กรกฎาคม 2549.

อดิสร สุขกมล. 2541. ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกิจกรรมการบริการของสำนักงานที่ดิน
จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อัสยุทธิ์ สุทธิธวิธ. 2538. ประสิทธิภาพของการให้บริการของสำนักงานเขตชั้นใน
กรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2537. สวนสาธารณะน่ายุ. ภาควิชาพืชสวน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- Allport, G. M. 1935. "Attitude", **Handbook of Social Psychology**. Clark University Press, Mass.
- Arkin, H. and Colton, R. 1963. **Tables for Statisticians**. C. Angela Wykoff San Diego, CA.
- Bedini, L.A. 1993. Transition and Integration with Leisure for People with Disabilities. Research Update. **Journal of Park and Recreation**. 28 (11), 20 – 24.
- Ball, Edith L. and Ciprino, Robert E. 1978. **Leisure Services Preprsrstion**. Prentice Hall, New Jersey.
- Bammel, G. and Burrus – Bammel. L. L. 1996. Other Factors that Affect Leisure Behavior. **Leisure and Human Behavior**. Brown and Benchmark Publishers, Iowa.
- Chubb, M. and Chub, H. R. 1981. **One – third of Our Time ?** John Wiley and Son, Inc., New York.
- Crowford, D., E. Jackson and G. Godbey. 1991. A Hierarchical Model of Leisure Constraints. **Leisure Sciences**, 13, 3.9 – 320.
- Cushman G., Veal, A. J. and Zuzanek, J. 1996. **World Leisure Participation Free Time in the Global Village**. Cab International, Cambridge.
- Dumazedier, Joffre. 1967. **Toward a Society of Leisure**. Free Press, New York.
- Edginton, C. R., D. J. Jordan, D. G. Degaf and S. R. Edginton. 1995. **Leisure and Life Satisfaction: Foundational Perspective**. Brown & Benchmark Publisher, Madisan.

- Fennick, Ellen. and James, Royle. 2003. Community Inclusion for Children and Youth with Developmental Disabilities. **Journal of Focus on Autism and Other Developmental Disabilities**. 18 (1), 20 – 27.
- Godbey, Beoffrey and Parker, Standley. 1973. **Leisure Studies and Services: An Over View**. N.B. Sounders Co, Philadelphia.
- Huang, C.Y. 2003. The Relationships among Leisure Participation, Leisure Satisfaction, and Life Satisfaction of College Students in Taiwan (China). **Pro Quest. Database**. Accession no. AAT 3075589.
- Kelly, J. R. 1982. **Leisure**. Prentice – Hall, New Jersey.
- _____. 1996. **Leisure**. Third Edition. Prentice – Hall, New Jersey.
- Kelly, J. R. and Godbey, G. 1992. **The Sociology of Leisure**. Venture Publishing, Inc., PA
- Mullins, Luarie J. 1958. **Management and Organizational Behavior**. Pitman Company, London.
- Nash, Jay B. 1953. **The Philosophy of Recreation and Leisure**. St.Louise. G.U. Mosby, St.Louise.
- Orthner, D. L. 1974. March: **Toward a Theory of Leisure and Family Interaction**. Paper Presented at the Annual Meeting of the Pacific Sociological Association, California.
- Robert, K. 1978. **Contemporary Society and the Growth of Leisure**. Longman, London.

- Ross, James G. 1985. National Children and Youth Fitness Study. **Journal of Park and Recreation**. 20 (1), 80 – 87.
- Russell Ruth V. 1996. Explanation Speculations. **Pastime: The Context of Contemporary Leisure**. Brown and Benchmark Publishers, Iowa.
- Sinden, J. A. and A. C. Worrell. 1979. **Unpriced Value : Decisions Without Market Price**. 34, May, pp. 835 – 842.
- Singer, R. N. 1996. **The Motivation to Achieve**. Proceedings of the 38 th World Congress of the International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sports and Dance (pp. S14 – 18). Gainesville, FL: College of Health and Human Performance.
- Stanley, Edwin J. and Miller, Norman P. 1972. **Leisure and the Qualities of Life**. D. C. The Ahper Co, Washington.
- Wade, M. and Micheal, G. 1985. **Constraints on Leisure**. Charles C. Thomas Publisher, Illinois.
- Wilcox, R. C. 1994. **Sport in the Global Village**. Fitness Information Technology, Inc., WV.
- Wrisberg, C. A. 1996. Quality of Life for Male and Female Athletes. **Quest**, 48 (2), August, pp. 393 – 394.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการ การใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง และความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชานันทนาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างในสวนสัตว์ดุสิต

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านโปรดให้ข้อมูลที่เป็นความจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย และนำไปพัฒนาระบบการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และจะใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามนี้

นายอภิชาติ โชติปัญญา
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานันทนาการ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ 18 ปี ☐ 19 ปี ☐ 20 ปี ☐ 21 ปี
☐ 22 ปี ☐ 23 ปี ☐ 24 ปี ☐ 25 ปี

3. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

4. ระดับการศึกษา
☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ ☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

6. รายได้ต่อเดือน
☐ น้อยกว่า 5,000 บาท ☐ 5,001 – 10,000 บาท
☐ 10,001 – 15,000 บาท ☐ 15,001 – 20,000 บาท
☐ มากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างในสวนสัตว์ดุสิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ท่านชอบมากที่สุด

1. ท่านมาชมสวนสัตว์กับ.....

- ☐ พ่อแม่/ผู้ปกครอง ☐ เพื่อน ☐ พี่น้อง
☐ สามเณร/ภรรยา/ลูก ☐ โรงเรียน ☐ ตนเอง (มาลำพังเพียงคนเดียว)

2. วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์

- ☐ ความเพลิดเพลิน ☐ หาความรู้เกี่ยวกับสัตว์
☐ ชมนิทรรศการ ☐ ถูกชวนให้มาเป็นเพื่อน
☐ เทียวและพักผ่อน ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ (Participation Patterns)

- ☐ เดินชมสัตว์ต่าง ๆ ☐ เดินชมและถ่ายรูป
☐ เดินชมและเข้าร่วมเล่นเกม/เครื่องเล่น ☐ เดินชมและซื้อของที่ระลึก
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง

- ☐ สัตว์บก ☐ สัตว์น้ำ
☐ สัตว์ปีก ☐ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
☐ สัตว์เลื้อยคลาน ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ

- ☐ ลานเด็กเล่นและเครื่องเล่นสำหรับเด็ก ☐ ชมดอกไม้และธรรมชาติ
☐ จักรยานนาวา ☐ รถไฟเล็ก
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. กิจกรรมชมสวน

- ☐ สวนสนุก ☐ เกษนภ ☐ สวนสัตว์เด็ก

☐ สวนจัดแสดงเหยี่ยว ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. กิจกรรมที่ทำหาย และตื่นเต้น

☐ หลุมหลบภัยสาธารณะ

☐ ทำเรือ

☐ รถพ่วง

☐ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

8. กิจกรรมศึกษาหาความรู้

☐ พิพิธภัณฑ์สัตว์

☐ อาคารอนุรักษ์สัตว์และธรรมชาติ

☐ คลังอาหารสัตว์

☐ โรงพยาบาลสัตว์

9. กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์

☐ ร้านขายของที่ระลึก

☐ ร้านขายของเล่น

☐ ร้านขายวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือสื่อสาร

☐ ร้านอาหาร

☐ ร้านขายขนมและเครื่องดื่ม

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านมากที่สุด

รายการ	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ				
2. ศูนย์วัฒนธรรมกลางแจ้ง				
3. กิจกรรมและการแสดงของสัตว์				
4. ความเหมาะสมของเวลาที่เปิดให้บริการ				
5. ร้านขายของที่ระลึก				
6. ร้านขายอาหาร				
7. ที่จอดรถ				
8. ห้องน้ำ				
9. ความสะอาดภายในบริเวณสวนสัตว์				
10. ป้ายบอกชื่อสัตว์ ต้นไม้ และจรรยา				
11. ประเภทของสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น สัตว์บก สัตว์น้ำ				
12. สวนดอกไม้/สวนสาธารณะ				
13. เครื่องเล่นสำหรับเด็ก				
14. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สวนสัตว์				
15. การได้รับความรู้เรื่องสัตว์ในบริเวณที่ชม				
16. ความพอเพียงของที่ทิ้งขยะ				
17. ความปลอดภัยจากการชมสัตว์ และอยู่บริเวณริมน้ำ				
18. ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร (Information Center)				
19. การแยกถนนและทางเดินออกจากกัน				
20. การรับฟังข้อคิดชมเพื่อปรับปรุงสวนสัตว์				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ผลการตรวจการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน

ตารางผนวกที่ 1 แสดงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน

โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยม □ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาว่ามีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยไปในทิศทางใด โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1 = เนื้อหาไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม
- 0 = เนื้อหาไม่มีความสัมพันธ์
- 1 = เนื้อหาไม่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 1 รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างในสวนสัตว์ดุสิต

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน						
	1	2	3	4	5	6	ค่า IOC
1. ท่านมาชมสวนสัตว์กับ.....	-1	1	1	1	1	1	0.7
2. วัตถุประสงค์ที่มาชมสวนสัตว์	-1	1	1	1	1	1	0.7
3. รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ (Participation Patterns)	-1	1	1	1	1	1	0.7
4. เข้าชมนิทรรศการและการแสดง	-1	1	1	1	1	1	0.7
5. กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ	-1	1	1	1	1	1	0.7
6. กิจกรรมชมสวน	1	1	1	1	1	1	1.0
7. กิจกรรมที่ทำหาย และตื่นเต้น	1	-1	1	1	1	1	0.7
8. กิจกรรมศึกษาหาความรู้	1	-1	1	1	1	1	0.7
9. กิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์	1	1	1	1	1	1	1.0

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
	จำนวน 6 ท่าน						ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	
1. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ	-1	1	1	1	1	1	0.7
2. ศูนย์วัฒนธรรมกลางแจ้ง	-1	1	1	1	1	1	0.7
3. กิจกรรมและการแสดงของสัตว์	1	1	1	1	1	1	1.0
4. ความเหมาะสมของเวลาที่เปิดให้บริการ	1	1	1	1	1	1	1.0
5. ร้านขายของที่ระลึก	1	1	1	1	1	1	1.0
6. ร้านขายอาหาร	1	1	1	1	1	1	1.0
7. ที่จอดรถ	1	1	1	0	1	1	0.8
8. ห้องน้ำ	1	1	1	0	1	1	0.8
9. ความสะอาดภายในบริเวณสวนสัตว์	1	1	1	1	1	1	1.0
10. ป้ายบอกชื่อสัตว์ ต้นไม้ และจรรยา	1	1	1	1	1	1	1.0
11. ประเภทของสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น สัตว์บก สัตว์น้ำ	1	1	0	0	1	1	0.7
12. สวนดอกไม้/สวนสาธารณะ	1	1	1	1	1	1	1.0
13. เครื่องเล่นสำหรับเด็ก	1	1	1	1	1	1	1.0
14. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สวนสัตว์	1	1	1	1	1	1	1.0
15. การได้รับความรู้เรื่องสัตว์ในบริเวณที่ชม	1	1	1	1	1	1	1.0
16. ความพอเพียงของที่ถึงขยะ	1	1	1	1	1	1	1.0
17. ความปลอดภัยจากการชมสัตว์ และอยู่บริเวณริมน้ำ	1	1	0	1	1	1	0.8
18. ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร (Information Center)	1	1	1	1	1	1	1.0
19. การแยกถนนและทางเดินออกจากกัน	1	1	0	1	1	1	0.8
20. การรับฟังข้อติชมเพื่อปรับปรุงสวนสัตว์	1	1	1	1	1	1	1.0

ภาคผนวก ค
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ	ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผศ.ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์	ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
วิทยาเขตองครักษ์
3. อาจารย์นพดล จิรบุญดิลก	คณะศึกษาศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา
สนามกีฬาแห่งชาติ ปทุมวัน
4. อาจารย์วิชาญ มะวิญชร	ภาควิชาพลศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. อาจารย์ดร.ชานนท์ จันทร์	ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. อาจารย์ดร.วสันต์ ทองไทย	ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ง
หนังสือราชการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ที่ ศธ.0513.10905/

ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ ให้นิสิตปริญญาโทศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสวนสัตว์ดุสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ โชติบัญชา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานันทนาการ ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิต” ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของ

1. รศ. วิสูตร	กองจินดา	ประธานกรรมการ
2. รศ. อลิสา	นิติธรรม	กรรมการสาขาวิชาเอก
3. ผศ.ดร. สุวิมล	ตั้งสัจพจน์	กรรมการสาขาวิชาเอก

ซึ่งในการทำวิจัยดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากการสอบถามเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นายอภิชาติ โชติบัญชา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว และใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ น้อยสินธุ์)

หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา

โทร. 02 – 9428671 – 72

โทรสาร. 02 – 9428671

ที่ ศธ.0513.10905/

ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องด้วย นายอภิชาติ โชติบัญชา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานันทนาการ ภาควิชา
พลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำลังดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง “รูปแบบ
การเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์
ดุสิต” ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของ

1. รศ. วิสูตร	กองจินดา	ประธานกรรมการ
2. รศ. อลิสา	นิติธรรม	กรรมการสาขาวิชาเอก
3. ผศ.ดร. สุวิมล	ตั้งสัจจพงษ์	กรรมการสาขาวิชาเอก

เครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ คณะ
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประจำตัวนิสิต และภาควิชาพลศึกษาได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณ
วุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเที่ยง
ตรงในเนื้อหาของเครื่องมือ ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง
และขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ นุ้ยสินธุ์)

หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา

โทร. 02 – 9428671 – 72

โทรสาร. 02 – 9428671

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ สกุล	นายอภิชาติ โชติปัญญา
วัน เดือน ปีเกิด	27 สิงหาคม 2521
สถานที่เกิด	ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรียานุสรณ์ พ.ศ. 2543 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-พลศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
หน้าที่การงาน	พ.ศ.2544-ปัจจุบัน ผู้ตัดสินกีฬา 유도 สมาคมยูโดแห่งประเทศไทย ไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ.2547 อาจารย์พิเศษ ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์